

Redacțiunea Administrațiunii
 Tipografia:
 BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
 Scrișori neîncerate nu se pri-
 mesc. Manuscrisurile nu se re-
 trimite!

Birourile de subscripții:
 Brașov, p. a. mare Nr. 22
 Inserate mai primește în Viena
 Kudoři Mossa Hacassstein & Volger
 (Klo Maas), emsi: Schalek, Alois
 Hernd I. M. Dukas, A. Oppelk, J. Don-
 nenberg în Budapesta: A. V. Gold-
 berger Adolfs Mossa Eckstein Bernat:
 în Frankfurt: G. J. Doms; în Ham-
 burg: A. Steiner.
 Prețul înscripțiilor: o seriă
 garzonă pe o colônă 6 or.
 și 80 or. imbru pentru o pu-
 blicare. Publicări mai dese
 după tarife și învoială.
 Reclame pe pagina III-a o
 serie 10 or. v. a. s. eu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fiă-care 41.
 Abonamente pentru ANȘTU-DUMINECĂ
 Pe ună ană 12 fl., pe șase luni
 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și străinătate:
 Pe ună ană 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
 la administrațiune, piața mare
 Nr. 22, etajul 1. pe ună ană
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dăruș în
 casă: Pe ună ană 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Ună exemplară 5 or. v. a. s. eu
 15 bani.
 Atătu abonamentele cătu
 inserțiunile sunt a se plă-
 tinaute.

Nr. 291.—Anul LIII

Brașov, Duminecă 30 Decemvrie st. v.

1890.

Nou abonamentŪ
 la
„GAZETA TRANSILVANIEI”.
 Cu 1 Ianuarie 1891 stilŪ vechiu
 se deschide nou abonamentŪ, la care în-
 vltămŪ pe toți amicii și sprijinitorii fōiei nōstre.
PrețulŪ abonamentuluiŪ
 Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
 pe șase luni 6 fl., pe ună ană 12 fl.
 Pentru România și străinătate: pe trei
 luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe ună
 ană 40 franci.

**Abonamente la numerele cu data de
 Duminecă :**

Pentru Austro-Ungaria: pe ună 2 fl., pe
 șase luni 1 fl.
 Pentru România și străinătate: pe ună 8
 franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se pōte face mai ușorŪ și
 mai repede prin mandate postale.

Domnii, carŪ se vorŪ abona din nou
 sē binevoescă a scrie adresa lămuritŪ și
 a arēta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 29 Decemvre v. 1890.

O di ne mai desparte de sfr-
 șitulŪ anului 1890, asupra căruia
 cuvine-se a arunca o scurtă pri-
 vire, nu pentru a-lŪ deplānge, căci
 amintirile, ce ni-le lasă acestŪ
 anŪ, nu vorŪ putē, decātu sē spo-
 rescă încă cu o pagină dintre cele
 mai negre istoria de suferințe a
 poporului românŪ; ci o facemŪ
 acēsta pentru ca sē vedemŪ, decātu
 anulŪ, ce se desparte, este vred-
 nicŪ ore sē aruncămŪ în elŪ cu
 petri, ori dōră mai bine sē ni-lŪ
 însemnāmŪ în cartea cea bogatŪ
 a pătāniilorŪ și esperiențelorŪ
 nōstre nu cu colōre roșă, nici
 cu negră, ci cu colōrea cea verde
 a speranței într’un viitor mai bunŪ.

Atacurile îndreptate pe tōte te-
 renele în contra limbei, naționa-
 lității și în contra tuturorŪ bunu-
 rilorŪ nōstre morale și materiale,
 s’au continuatŪ și în anulŪ acesta
 cu o furiă totŪ mai mare. MicŪ
 și mare, societate și guvernŪ, pri-
 vațŪ și societățŪ: toți ca unulŪ și-au
 datŪ mâna întrū continuarea gō-
 nei de exterminare contra popō-
 relorŪ nemaghiare din acēstŪ țēră.

Nici - odată vrājmașii nōstri
 n’au fostŪ mai uniți și nici - odată
 ei n’au pășitŪ mai hotărītŪ și mai
 sistematic în contra nōstră, ca acum.

Pentru a dovedi acēsta, nu
 simțimŪ trebuință de a ne pro-
 voca la fapte speciale, căci lovi-
 turile primite în cursulŪ anului ne
 suntŪ în prospētă memoriă, scimŪ
 ce s’a petrecutŪ cu noi, cunōs-
 cemŪ planulŪ de acțiune alŪ duș-
 manului și scimŪ ce ne așteptă în
 viitorŪ.

În mânia tuturorŪ uneltirilorŪ
 inimice însă, și pe lângă totŪ te-
 rorismulŪ eserciatŪ asupra-i, po-
 porulŪ românŪ încă a începutŪ
 sē-și cunōscă situațiunea sa; a în-
 ceputŪ sē se convingă totŪ mai
 adēncŪ, că a sositŪ și pentru elŪ
 timpulŪ, ca sē iase din amorțela
 de până acum și sē pășescă cu
 totă hotărīrea întrū apērarea pe-
 riclitatelorŪ sale interese de vieță.

AnulŪ 1890 ni-a datŪ în pri-
 vința acēsta căte-va doveđi din
 cele mai frumoșe. Lupta pentru
 limbă și naționalitate, desfășuratŪ
 în cursulŪ acestui anŪ înaintea
 tribunalului de presă dela Clușiu,
 și încoronarea acestei lupte cu re-
 peșitele manifestații ale poporului,
 nu mai încapē indoelă, că au pro-
 dusŪ mare consternațiă la con-
 trarii nōstri, pe carŪ ecoulŪ Eu-
 ropei i-a făcutŪ sē tresară tocmai
 într’unŪ momentŪ, când ei se sfă-
 tuiau, cum sē împartă pielea Ro-
 mânului.

Conferența alegătorilorŪ ro-
 mânŪ din Ungaria și Transilvania,
 întrunită în dīlele de 27 și 28
 Octomvre n. la Sibiu, și entusias-
 mulŪ manifestatŪ cu ocaziunea
 acēsta, a datŪ o nouă dovadă con-
 trarilorŪ nōstri, că noi nu vremŪ
 sē ne dāmŪ legați și sē sigilāmŪ
 cu lașitate tirānia lorŪ, n’amŪ
 cedatŪ și nu cedāmŪ nici o iotă
 din drepturile, ce le-amŪ avutŪ
 și ce ni-se cuvīnŪ, ci vremŪ sē le
 apērāmŪ cu curagiu, și cu energia
 unui poporŪ consciu de sine sē

le reclamāmŪ în fața țērii și a
 Europei.

Astăđi vedemŪ cu bucuriă, că
 pășirea nōstră dēmnă a deștep-
 tatŪ și atențiunea lumii streine.
 Cei dintāiu, carŪ se asociarŪ la țī-
 pētele nōstre de durere, lucru fi-
 rescŪ, au fostŪ trații nōstri din
 România, carŪ cu viu interesŪ au
 începutŪ sē urmārēscă cele ce se
 petrecŪ cu noi și țīnŪ sēmă de
 sōrtea nōstră.

Astăđi nu mai rēmānŪ înădu-
 șite țīpetele nōstre de durere, căci
 ele au începutŪ sē rēsune până
 în cele mai depărtate părți ale
 Europei. Europa scie astăđi, că
 aici se află unŪ poporŪ bravŪ, po-
 porulŪ românŪ, care luptă cu bār-
 bățiă pentru limba și neamulŪ sēu.

Acēstea suntŪ urmārile luptei
 energice, acēstea suntŪ împreju-
 rārile, carŪ ne îndulcescŪ încātva
 amintirile anului 1890 și ne facŪ,
 ca acum, la despărțire, sē nu arun-
 cămŪ cu petri asupra lui, ci sē-lŪ
 înregistrāmŪ, ce-i dreptŪ, în is-
 toria celorŪ mai crāncene sufe-
 rințe ale poporului românŪ, dēr
 sē-lŪ înregistrāmŪ cu colōrea cea
 verde a speranței într’unŪ viitorŪ
 mai bunŪ.

Sē nu uitāmŪ însă nici - odată,
 că însă-și popōrele își croescŪ vii-
 torulŪ lorŪ. PoporulŪ, care nu re-
 elamă cu totă puterea sufletului
 sēu drepturile, ce i se cuvīnŪ,
 n’are viitorŪ și nu merită sē fiă,
 decātu sclavulŪ altora.

Revista politică.

„Pester Correspondenz” din 7 Ian. n.
 amintescŪ despre o corespondență din
 Bucuresci relativă la relațiunile Ro-
 māniei cu Austro-Ungaria, precum și la im-
 prejurārile RomānilorŪ din Ungaria, care
 corespondență s’a publicatŪ într’unŪ diarŪ
 însemnatŪ din Viena. În acēstă cores-
 pondență se dice, că de frecārile dintre
 țīarele romānescē și cele ungurescē se
 bucură numai Rușii, și mai departe că
 partea preponderantă a elementelorŪ ma-
 ture pentru politică din România doresce
 alipirea pe lângă alianța întreită. Pe
 basa acestorŪ împărțășiri fōia pestană nu

se pōte stāpāni de a face mai multe
 observări, dintre carŪ unele suntŪ de
 totŪ nostime. Mai întāiu crede, că a
 făcutŪ o constatare de mare valōre, când
 a cetitŪ în epistola din Bucuresci, că
 numai „partea preponderantă a elementelorŪ
 mature pentru politică din România” suntŪ
 pentru alianța întreită. Acēste elemente
 formēză o parte de totŪ neînsemnată
 din populațiunea Romāniei — rezonēză
 organulŪ pestanŪ — „și nici ele nu suntŪ
 tōte aderente ale puterilorŪ centrale?...
 Va sē dică marea majoritate a popula-
 țīunei Romāniei e și acuma cu Rusia, a
 uitatŪ pătāniile din 1878 și n’au invē-
 țatŪ nimioa din dovada de prietīniă pri-
 mită atunci dela Rușii.”

După- ce face acēstă jalnică constata-
 tare, organulŪ pestanŪ se rescouoresce
 și esclamă, că rēu le șade RomānilorŪ,
 că pună condițiuni statului nostru
 pentru aderența lorŪ la alianța întreită. La
 momentulŪ decisivŪ Romānia va trebui
 sē se pună sub ocrotirea puterilorŪ centrale
 pentru a nu fi înghițită de colosulŪ ru-
 sescŪ și decātu ar fi așa de orbită, încātu
 sē nu caute acēstă ocrotire, Austro-Un-
 garia dispune de putere destulă, ca s’o
 constrāngă a și observa atătu interesulŪ
 sēu cătu și alŪ puterilorŪ centrale.

După acēstă strălucită dovadă de
 simpatīă și de prietīniă desinteresată,
 fōia maghiaro-ovreescă dice, că este lucru
 necuviinciosŪ, că Romānii punŪ condi-
 țīuni pentru a simpatiza cu Ungaria și
 mai cu sēmă că pună ca condițiune o
 mai bună tractare a RomānilorŪ arde-
 lenŪ. Pe ce basă se facŪ cei din Ro-
 mānia advocații RomānilorŪ din Un-
 garia?... Decātu Romānii ardelenŪ au
 gravamine, sē vie în dietă și sē le arate,
 și sē nu stea de-o parte, urmāndŪ ne-
 bunăscă politică de abstenență. „Pe
 copilulŪ mutŪ nu-lŪ înțelege nici mama-
 sa”. (Dōmne teresce de asemenea mamă!)
 Până când Romānii nu vorŪ lua parte
 la dietă, n’au dreptŪ sē se plāngă că
 suntŪ asupriți „Starea RomānilorŪ nu
 pōte fi așa de nesuportabilă, decātu o su-
 fere, fără sē dică nimicŪ”.

Dēr ore plāngerile, care se ivescŪ
 în fiă-care di în țīarele nōstre, nu suntŪ
 de ajunsŪ?... Și de cutēză cine-va sē
 vē spună adevērulŪ în fațā, ilŪ ascultați,
 jupānilorŪ? Nu i-ați înfundatŪ pe toți
 acēștia în inchisorile vōstre?... Sēu dōră
 voiți doveđi mai simțitōre despre ne-
 mulțāmīrile nōstre?

„Neus Pester Journal” în Nr. dela
 8 Decemvre publică unŪ articolŪ sub
 titlulŪ „Relațiunile nōstre cu România.”
 ArticolulŪ e de următorulŪ cuprīnșt :

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

„Amintiri din Pribegia”

după 1848.

De IonŪ Ghica, Bucuresci. Editura librăriei
 „SocecŪ & Comp.” 1890.

Nicolae Bălcescu cātără IonŪ Ghica.
 DebrefinŪ, 3 Iunie 1849.

„Iubite, ai vēđutŪ prin epistola Nr.
 9 dela 29 ale trecutei, ce țī-am trimisŪ
 prin Andrassy (veđi alăturata listă de
 numiri pe care o vei adăoga la cealaltă
 făcută de noi acolo), care vine agentŪ
 alŪ Ungariei la ConstantinopolŪ, ceea
 ce s’a urmatŪ până atunci. Eu sunt
 fōrte supēratŪ, că încă n’am scrisōre
 dela tine. Nesciınța în care sunt de
 ceea ce se petrece în ConstantinopolŪ
 mē paralīseză în lucrările mele aci. Nu
 sciu de trebuie a da angajamente anume
 sēu a face tractatŪ pentru unŪ felŪ de
 confederațiă pentru țēră nōstră. Am
 auzitŪ, că SultanulŪ ne-a tradatŪ ērași
 și că Stirbeiu s’a numitŪ DomnŪ.
 Am auzitŪ încă, că în Bucuresci
 s’a făcutŪ o revoluțiă. Tu ar fi
 trebuitŪ sē-mŪ dai instrucții lămurite de

ceea ce trebuie sē facŪ. Aici ideia, că
 Ungaria nu pōte trăi decātu prin con-
 federațiă RomānilorŪ din Transilvania și
 a SlavilorŪ, este fōrte multŪ răspādită.
 Dēr guvernulŪ nu vrea încă acēsta, dēr
 dice multŪ că vorŪ a face confederațiă
 cu Valachia mică, cu Moldavia și cu
 Serbia. Despre acēsta mi-a vorbitŪ multŪ
 Kossuth, Bathiani și Semere, și că pen-
 tru cealaltă vorŪ face concesii și asigu-
 rări pentru naționalitatea fiă-cărui. Aci
 toți cei dreptŪ dicŪ că Romānii au mare
 dreptŪ, dēr că au făcutŪ rēu, de au u-
 nitŪ cauza lorŪ cu Austria. Iancu și
 MoldovanŪ spunŪ, că au ca la 50 mii
 armași cu puscŪ și tunuri, au ofițeri cu
 dēnșii, și au bătutŪ în acēste dīle de
 două ori pe Unguri. Bem s’a dustŪ acum
 în contra lorŪ; în cea din urmă dată
 au peritŪ mai multŪ de 1000 din Un-
 guri. Legiōna dela Viena s’a stīnsŪ cu
 totulŪ. Iancu pōrtă numele poetiicŪ de
 CraiulŪ MunțilorŪ. FanatismulŪ și în-
 versunarea e mare. Ei dau grōzē mare
 în Unguri; au tactică și comandă deo-
 sebită. SpunŪ că îi audŪ strīgāndŪ din
 munți: „Impingeți pe Unguri la vale,

măi”. Nu sciu decātu s’au deosebitŪ de
 Austria. Ași dori-o multŪ, după cum
 ași dori sē mai bată odată pe Unguri,
 căci cu acēsta s’ar înlesni tractatulŪ, ce
 lucru acum. Întrū acēsta etă ce am fă-
 cutŪ. Am cerutŪ dela deputați sē-mŪ
 arate ce au cerutŪ Romānii. Mi-au datŪ
 ei acēstŪ proiectŪ, ce în copīă alătură
 aci;*) dicŪ că cu acēste puține se mul-
 țimescŪ Romānii. Am datŪ erŪ la Ba-
 thiani. I-am dīștŪ vedeți că Romānii
 acordă vōșe ambele principii ce voiți:
 integritatea RegatuluiŪ și limba vōstră
 de diplomațiă; celelalte sē le dați. Veđi
 dēr, că din partea RomānilorŪ cererea
 nu e mare. Acēsta se va alege la Pesta,
 unde guvernulŪ și eu plecāmŪ mâne.
 Acēste pretenții reciproce mi-se parŪ
 mie nisce secături curate, căci cu de-
 mocratīa majoritatea dietei Ungariei va
 fi Romānii și Slavii, și că anevoițele
 reciproce vorŪ sili pe toți a primi, a
 trăi în confederațiă. Ce este de făcutŪ

*) Acēsta este ProiectulŪ de lege despre
 drepturile națiunei romāne, ce urmēză ca anexă
 după acēsta scrisōre. Red.

acum, este a împācīni (?) ori-cum pe
 RomānŪ cu Unguri, spre a-i opune că-
 tră Muscali. Și fiindŪ că Romānii și
 Iancu n’ar voi a depune puscile, cu idea
 de naționalitate sē cautŪ a arunca tōtă
 acēstă glōtă în Valachia mare și Moldova
 în contra MuscalilorŪ. Acēstă ideie crede
 că, cu tōtă anevoița sa, totŪ s’ar putē
 esecuta decātu Ungurii și guvernulŪ ar fi
 cu minte. Altmīntrelea vorŪ fi perduți.
 Decātu guvernulŪ mē va asculta, atunci
 eu și cu deputații vomŪ merge la Iancu
 și vomŪ căuta a-lŪ convinge. Mi-e tēmă
 că o fi tārđiu. Eu am dīștŪ la guvernŪ
 sē caute a face o armistițiă cu Romānii
 deocamdată, până a se înțelege. E rēu
 numai că dieta s’a prorogatŪ până la
 2 Iulie. GuvernulŪ asemenea se mută
 la Pesta. Mulți critică acēsta. Gōrgyei
 a fostŪ aci și a căutatŪ a o opri; dēr
 guvernulŪ se teme pōte ca Muscalii din
 Galiția și Romānii din Transilvania sē
 nu vie aci. Am uitatŪ sē-ți dicŪ că
 Iancu se află spre AbrudŪ și MoldovanŪ
 în Banfi-Huniad.

„Gōrgyei e fōrte ambițiosŪ și pre-
 sumțiosŪ, deși se arată multŪ republi-

„Vorbindu despre tractările ce decurg între Germania și Austro-Ungaria în cauza încheierii unei convențiuni comerciale, foia pestană dice, că dezvoltarea relațiilor economice cu Germania stă în legătură cu politica economică a Ungariei față de statele vecine din spre răsărit: „Dacă Germania va fi mai liberală față de noi, cu atât vom fi și noi mai liberali față de vecinii noștri din Orient, presupunându firește, dice guvernamentalul, că ei vor lua inițiativa în direcțiunea acăsta, dovedindu tot-odată față cu noi o prevenire, care a lipsit până acum.“

După acestea spune, că Rusia are să mergă la Constantinopol numai peste ruinele României, din care cauză România trebuie să vină la convingerea, că ea este necesită să restabilească relațiunile totu mai amicabile față de Ungaria. Amintindu apoi cestiunea ardelenă, sulevată în senatul român, se bucură de răspunsul, ce l'a dat ministrul Lahovari la amendamentul d-lui Mărzescu, care ceruse intervențiune pentru îmbunătățirea poziției Ardelenilor.

După acestea foia guvernamentală se lăgă de o epistolă adresată din București către „Presse“ din Viena, în care autorul dice, că politica irredentistă și tripla alianță nu se unesc la olaltă. Aici, dice foia guvernamentală, era bine să spună autorul epistolei, că pe când ministrul român de externe dăduse în cameră sfaturi cum să se porțe Ungurii față cu cetățenii români din Ungaria, pe atunci în Italia un ministru a fost demisionat numai pentru-că a participat la un banchet irredentist. Premisa despre incompatibilitatea irredentismului român, dice N. P. J., și alipirea României către tripla alianță, o aprobăm întră tôte. Argumentațiunea înse, că esistența de referințe adevărată amicabile cu România va depinde dela schimbarea politice interne de naționalități din Ungaria, dovedește, că în România chiar și spiritele mai conciliante încă stau sub influința informațiilor ultraștilor noștri români. Se cere dela Ungaria ceva imposibil, decât se cere descompunerea federativă a unității ei de stat.

În cadrul unității de stat, care la nici un caz nu trebuie destrămată, cetățenii Români din țera noastră se bucură acurat de aceleași drepturi, ca și Ungurii și alte naționalități din țera. Atâră numai dela cetățenii români din țera acăsta să părăsescă terenul nefructifer de pasivitate și să participe la viața politică a țerii cu mai viu interes, ca până aici.

„Prin o ținută politică cumpănită și activă, care să respecte conștiința constituția țerii în tôte consecințele ei, poziția politică a elementului român

din țera noastră dela sine s'ar desvolta mai favorabil. Inițiativa la acăsta însă ar trebui să o facă cetățenii noștri Români, pentru-că ei sunt cei ce au pășit pe terenul pasiv.“

Foia guvernamentală mai spune odată, că Românii sunt favorizați ca și Nemții prin legea de naționalitate și încheie, că cestiunea Românilor din Ungaria nu pôte împiedeca pe statul român să nu se alipescă tripla alianță.“

Văduț'ati cum seiu minți Jidanii unguresci dela Budapesta? Lor le este rușine de lume, ca să recunoscă adevărata stare a lucrurilor dela noi și ar vré să imbate lumea cu apă rece, mințindu cu tôte nerușinarea, că noi Românii trăim aici totu cu plăcinte și frații noștri din România se nu se uite după gurile cărturarilor noștri de aici, ci se dea mâna cu soviniștii unguri, pentru ca aceștia mai cu ușurință să pôtă căleri pe noi. Așa ar dori foia jidanomaghiară, dér pôte să-i pună pofta în cui, căci Românii îi cunosc pe ei și seiu cine sunt.

SCRILE ȚILEI.

„Liga pentru unitatea culturală a Românilor.“ Statutele Ligei din București pentru unitatea culturală a Românilor s'au și publicat deja. În înțelesul acestor statute, Liga își va începe activitatea sa la 24 Ianuarie 1891. Ea este reprezentată și administrată de un comitet de 21 membri, dintre cari 11 voru fi studenți. Scopul acestei instituții este: a cultiva știința solidarității în întrețegă nemul românesc și a întreținé o mișcare, care să legitimizeze misiunea culturală a Românilor în Orient. Mijlocele de căpetenie pentru ajungerea scopului sunt: înființarea de săli de lectură și bibliotecă; tipărirea de cărți în edițiuni populare; sprijinirea publicațiilor, cari ar lucra în scopul Ligei; conferințe și intruniri publice; sərbătorirea datelor mari din viața trecută a națiunii române; organizarea de congrese anuale ale membrilor Ligei; formarea unui fond de ajutorare prin cotisațiune, subscrieri de bună voie, donațiuni etc. Fiă-care membru al Ligei va plăti pe lună cel puțin un leu. Afară de București Liga va înființa secțiuni pretotindene, unde are 5 membri. Secțiunile voru sta în strinsă legătură cu secțiunea centrală din București, avându aceleași statute. Pentru dezvoltarea și completarea statutelor, comitetul din București a ales o comisiune, care să redacteze un regulament de ordine interioară; comisiunea este compusă din d-nii Al. Orăscu, rectorul universității; Nicolae Ionescu, deputat și profesor universitar; I. Grădișteanu, deputat; N. Barbu, profesor; Mehedinți,

Cernescu și Negulescu, studenți. D-l Gr. Brătianu a fost ales cassar.

„Școala Română“ reapărută. În considerare, că cu finea acestui an a apus și cea mai din urmă revistă pedagogică ce mai apărea la Românii din Austro-Ungaria, cunoscutul pedagog, d-nul Vasile Petri dela Năsud, s'a hotărât a face să apară érași revista sa pedagogică „Școala Română“, ce cu începutul lui Ianuarie 1891 va apăre în 8, 18 și 28 a fiăcării luni în numere de câte-o colă și va costa pe an 4 fl., pe 1/2 an 2 fl., pe trei luni 1 fl. Revista va publica: Tratat teoretice din sfera pedagogiei, didacticei și metodologiei; lecțiuni practice din tôte obiectele de învățământ; informațiuni privitoare la progresele, reformele și îmbunătățirile făcute pe câmpul școlar; corespondențe privitoare la stările școlilor noastre ș. a. Prenumerațiunile și corespondențele sunt a se adresa la Redacțiunea „Școlii Române“ în Năsud (Naszód).

Produțiunea sodalilor români din Brașov, ce s'a dat în séra țilei de Crăciun la otelul Central „Nr. 1“ din loc, a fost cercetată de un publicist foarte numeros, care mulțamită frumosei purtări și zelului deosebit al tinerilor noștri sodali, a avut o séra din cele mai plăcute. Programa, peste totu țis a fost bine executată. Corul, care amu pôte dice, că a fost mai multă numai improvizată, execută piesele „Corona Moldovei“ de N. Popoviciu, și „Hai leliță“, de D. Cupșa, cu un succes neașteptat. Mai vértos a plăcut „Hai leliță“, carea la cererea publicului, a trebuit să se repeteze, secerându aplause îndelungate. Viu aplaudați au fost și d-nii: G. Saftu, care cu multă succes declamă poesia „Țiganul și Ursica“, Al. Suciu, care de asemenea declamă bine poesia „Racii boerului“, cum și solistul G. Vlădăreanu, care prin executarea frumuselor cântece populare amuză publicul în mod deosebit, fiindu rechemat. În intervalul muzica execută diferite piese naționale, cari de asemenea au fost aplaudate. — Urmă la fine „Drumul de feră“, comediă într'un act, de V. Alexandri, jucată de sodali. În primul loc amintim aci pe tinerele d-re Maria Mușlea (în rolul Adelei, fiica lui Nalbă) și Elena Stinghe (în rolul Ionei, fată în casă), cari își sciură bine rolurile și le interpretă cu multă sirguintă. D-nii: N. Jugănar (în rolul Mama Bălașa), N. Turcu (Kir Manole) și D. Oprescu (Colonul Matache Nalbă) au produs multă ilaritate prin interpretarea nimerită a rolurilor lor, de asemenea și d-l G. Măzgăreanu (în rolul lui Radu, ingineru topograf). D-nii A. Tașcă, (Cocona Ca-

liopi), D. Căpățină, (Manolache, fiul lui Manole) și G. Saftu, (Sava tinér țigan) încă au contribuit mult la succesul reprezentațiunii. Peste totu țis tinerilor noștri sodali le servese spre onore reușita produțiunii și nu putem ave, decât cuvinte de laudă pentru ei. — După produțiune urmă jocul, care se continuă până 'n țorii țilei în multă animație și în cea mai frumoasă armonie.

Și-au imulțit neamul. Din Barcută ni-se scrie, că o biată femeie văduvă de acolo, cu numele Flórea Ólă, vrându să trecă în România, s'a dus la notarul, ca să-i mijlocescă un pașaport. Când a sosit pașaportul dela Budapesta, bētrâna văduvă se pomeni ca prin minune, că pe ea nu o mai chiamă Flórea Ólă, ci „Ole Virag“. Inzadar se tânguia biata femeie: „m'or prinde domnule la vamă, că pașaportul nu-i al meu, că dora io-să Flórea Ólă și că nici n'am auditu la ómeni să dice Virag“. S'a isprăvită!... Biata femeie cu frica'n spate trecu prin vamă cum putu, numele ei însă de moda nouă a rămas în catatichile unguresci și de sigur, când se va isprăvi numărarea locuitorilor, vom vedé, că poporul pinteșilor s'a mai sporit cu unul.

O nouă bancă românescă. Ni-se scrie: Câțiva bărbați români: Nicolae Avram, Alexandru Anca, Alexa Stupariu și Vasile Mihalea, împreună cu alți mai mulți fruntași înființă în comuna Monostorul Copalnicului, — cercul Lăpușului, comitatul Solnoc Dobăca — pe timp de 30 de ani, un institut de credit și păstrare cu numele „Réureana“ și au până acuma 274 membri cu 601 acțiuni de câte 70 fl. cu scop de a stérni economisirea între plugarii români. Banca primesce depuner și acórdă împrumuturi, cumpără și vinde imobili, organele societății sunt alese „Gazeta Transilvaniei“ și „Szolnok-Doboka“ din Deșiu. — Șireganul.

Invitare la petrecerea cu dans aranjată în séra de anul nou (31 Decembrie st. v. 1890) de Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sêrace din Brașov și Săcele, în sala hotelului „Central Nr. 1“ din loc. Prețul de persoană 1 fl. Inceputul la 8 óre séra. Bilete de intrare se pôtă căpeta la cassă. Ofertele maritimose se primesc cu mulțamită și se vor chita prin diare. — Damele sunt rugate a se presenta în toalete, simple ér Domnii în haine de salon. Costumul național este bine văduț.

Comitetul.

canu. Elu a băgat intrigă între Lechi și Unguri. Dembinski s'a supărat că nu-i dau voie să mergă în Galiția, și a dat demisia. Visoski s'a pus în locul lui. Dembinski a scris la Visoski, care a scris er la guvern că 25 mil Muscali au trecut din Galiția pe la Duclas și 10 pe la Solnoc încóce. Acăsta a dat gróza în Unguri, cari se tem de Muscali și nu credeau că vor veni. Slovaci vinu cu Ungurii, dér numai fiindu-că legiunea Lehilor a garantat că Ungurii le vor da naționalitatea.

„Semere m'a rugat er ca să scriu la agenții noștri la Londra și la Paris, unde, dice, seiu că sunteți multu iubiti“, ca să apere și să ajute și pe Unguri. Cum veți tu eu joc aci rola de protector. Agissez en conséquence. Armata e foarte supărată că Dembinski s'a retras.

„Bisczanovski n'a sosit încă aci de care imi pare rău, căci m'as fi ajutat cu dinsul.

„Bathyani și-a scris ție prin Andrassy, precum și lui Czaika.

„Să nu te superi, căci și-am scris Prince, căci am făcut o pentru că aci sunt Ungurii și mai cu sémă Bathyani aristo-democrați. Dér se scii că altă dată n'oi face-o. Veți însă se nu mé dai de rușine, căci o împrejurare lungă de spus m'a îndemnat la acăsta.

„Eu am scris lui Bathyani că la Constantinopol tu și Czaika puteți mult și că Andrassy se caute a fi bine cu voi. De aceea voi căutați a-lu influința multă, căci lupta va ține mult aci, căci Ungaria are mai mult de 200 mii ostași sdraveni și multu entuziasm.

„Pentru legiună étă cum stăm. Eu am dat a doua di, după ce și-am scris alăturata în copia sub Nr. 1 adresă la Ministru. A doua di a venit acăsta la mine și m'a țis că cererea mea e primită întocmai, dér pusec nu au.

„Eu am țis se-mi dea măcar vre-o 200, ca să facu deocamdată măcar o companie, care va sluji de noveau, și când ei ori noi vom căpeta pusec, vom completa legiunea, că de voi gâsi eu pusec guvernul să le plătesc. Așa ne amu învoit. Cătu pentru celelalte con-

diții ale tractatului, vom avea întocmai ca legiunea Lehilor, adevă foarte bune între care e acăsta ca la sfirșitul resbelului să ne dea atât ostași d'ai lor ajutoru cât voru fi ai noștri, cum și câte 6 tunuri de o brigadă. Voi umbra a scote soldați și ómeni cu pusec din Valachia mare și mică, dér tôte nădejdea mea este ca tu să faci a mi-se trimite la Orșova măcar 2 séu 3 mii pusec cari se vor plăti de guvern. Dér acestea trebuie să vie anume pentru mine ca să nu pôtă guvernul a le lua pe séma lor, căci guvernul are nevoie spre a arma ca la 50 mii recruți. Aci am elementu mare între Români și de așa vé pusec multe și un general Românu, așa pune o armată de cel puțin de 30 mii; căci Românii, când au auditu că voi ridica un stégu Românu, cu toții voru alerga să se bată sub el, é sub al lui Semere nu voru. Ca Archimedé dér mé adreseți la tine și-ți ceru aceste două lucruri, făgăduind cu dinesele a résturna lumea. Caută dér a-mi trimite cât mai multe pusec. De-amu dobândi acăsta, apoi ar trebui să mijlocesc prin

Czaika ca să capeți un bun general Leah, și de cei vestiți, ca să-l punem în capul armatei noastre. Bine e să scrii la Paris, ca să vie aci toți căți sunt ostași ai noștri. Eu n'oi pôte face căci n'am comunicația deschisă. După cum vei vedé în copia Nr. 2 a Ministerului, tractatul pentru legiună ilu voi face la Pesta.

„În scrisórea către M-me Ghica, pe care te rog să o mustri că nu și-a ținut făgăduiala ce m'a dat, vei vedea ce am pășit cu Boliac. Afară de aceea trebuie să scii, că nu s'a mulțamită a ridica o contribuția pe oraș, ci voesce a o face și pe sate și a venit să ceră voie dela guvern pentru o foia de sate. Eu nu prea eram de acăsta părere, ca să nu ostenim aci pe ómeni cu cererile; dér n'am avut ce-i face. Astăzi a plecat îndărét. Ce e drept jurnalul lui nu e rău, cu tôte că e pré unguresc, și după cum imi spune bagă multe numere în țera. I-am țis să se puă în corespondință cu tine prin mijlocul, prin care eram să și scriu și eu de mergeam în Transilvania, adevă prin

Ajunul Crăciunului în Braşov.

Braşov, 24 Dec. v. 1890

Unu frumosu obicei s'a făcutu de câti-va ani în oraşul nostru, obiceiul de a folosi ajunul sârbătorilor Crăciunului pentru ajutorarea celor lipsiți. Ca și în anii trecuți caritatea s'a arătat în modul cel mai vrednic de laudă, o mulțime de copii și de copile au fostu provăduți cu vestmintele trebuincioase. De o parte *comitetulă bisericeii Sf. Nicolae din Scheiu* a folositu o sumă însemnată pentru provederea cu vestminte a copiilor săraci dela școlele primare și medii, ér de altă parte *comitetulă Reuniunii femeilor române* din locu a colectat sumele de lipsă, cu care s'au pututu procura haine și încălțăminte pentru 30 copile. Afară de aceea câti-va generoși particulari se asociară la lucrarea de binefacere a celor două corporațiuni și înmulțiră obiectele de distribuitu într'unu modu însemnatu. După cum suntemu informați, acești binefăcători sunt: D-na *Vilma G. Popp* (care a împărțit obiectele acasă), d-na *Eufemia Kärtsch* și d-lu *Vasile Bidu*, comerciantu în Braşov, care singuru a oferit spre distribuire 12 părechii cisme, 12 căciuli și 12 flanele.

Distribuirea vestmintelor s'a făcutu și de astă-dată în modu festivu în sala cea mare a gimnaziului român. Festivitatea, care ar fi pututu fi ceva mai bine cercetată, s'a început prin colinda „O ce veste minunată” executată de corulu bisericescu, condusu de d-lu profesor *N. Popovici*. După aceea d-lu profesor *Andrei Bârseanu* adresă câtră cei de față următoarele cuvinte:

„Stimatele Dōmne,
Stimaților Domni,
Iubiți copii!

Etă-ne în presera Crăciunului, în presera acelei sfinte zile, în care sârbătorim născerea dumnezeescului copil, care odinioară prin învățăturile sale avea să delature domnia întunerecului și să arete omenimei calea adevărului și a luminii. Intrăga lume creștină așteptă cu bucurie această frumoasă zi, membrii răspândiți ai familiilor alergă din toate părțile la vatra părintescă, ca împreună să întâmpine sfânta clipită, în care veshulul va răsună din nou de îngerescile cuvinte: „Mărire întru cei de susu lui Dumnezeu, pe pământu pace și între omeni bună învoire!” Sufletul omului se înalță, inima lui bate mai repede, micu și mare se simte cuprinsu de unu dulce farmec, de unu tainicu neastempert.

Dér mai pre susu de tôte Crăciunul

este sârbătorea copiilor, după cum se și cade să fiă, de ôre-ce elu se sârbéază în onôrea celui mai blându, celui mai drăgălaşu copil, ce s'a născutu vre odată pe fața globului pământesc. Părinții se simtă mai atrași față de copiii lor, iubirea lor se aprinde cu mai multă putere, și prin felurite daruri ei caută să le facă aceste zile cât mai vesele, cât mai plăcute.

Dér pe când locuințele ômenilor cu dare de mână sunt pline de lumină și de căldură, pe când mesele lor sunt încărcate cu daruri prețioase, adunate cu îngrijire pentru copiii, ce saltă veselți în jurul părinților lor, . . . în câte case miseria nu și părăsece nicu acum aspra sa stăpânire, frigul și fômea nu 'ncetă nicu în aceste clipite a strânger în cumplitele lor lanțuri pe atâția nenorociți; în câte case nevinovații obraji ai copiilor în locu să se acopere cu lacrimi de bucurie, se încéa de amare lacrimi de durere.

D-vôstré, dōmnelor și domnilor, ați îngrijit, ca multe din aceste lacrimi să fiă șterse; în mijlocul grijilor pentru familiile d-stré n'ați pregetat a vă gândi și la cei mai puțin favorizați de sorte, la cei nenorociți și cu deosebire la nevinovații copii, cari chiar în vârsta cea mai fragedă nu sunt scutiți de apăsătorea povară a sărăciei și a lipsei.

De câti-va ani încôce *biserica*, această bună maică, care dela intrarea noastră în viață până la mórtea noastră nu încetă a ne mângăia în césurile de durere și de necazu, și *inima simțitôre a femeilor române* n'au întrelăsat a purta grije de cei sârmani și împărțind cu mână darnică felurite daruri copiilor și copilelor lipsiți de mijloce, care ceretéză școla, au făcutu să simță și acești nenorociți bucuria sârbărei născerei dumnezeescului copil. În chipul acesta ajunul Crăciunului a devenit pentru noi Braşovenii o adevărată sârbătore, ba după a mea părere, a devenit partea cea mai însemnată din sârbătorile Crăciunului, căci cum am putu serba mai cu vrednicie aducerea aminte de născerea aceluia, care a dîsu: „Or și ce bine veți face unuia din aceștia mai micu, mie mi'lu faceți!” decât ajutându pe cei lipsiți, alinându suferințele semenilor noștri?

D-vôstră, multu stimateilor membre ale Reuniunii femeilor române, și d-vôstră, stimați reprezentanți ai bisericeii Sf. Nicolae, ați pregătit și de astă-dată atâtea lucruri destinate a fi împărțite mulțimei aceleia de copii, cari așteptă cu ochi nerăbdători, să vadă, ce le-a adus moșu Crăciun. De bună sémă nu toți cei lipsiți voru pute fi ajutați din darurile pregătite de d-vôstră, de ôre-ce în împrejurările grele de astăzi numărul aceluia, cari așteptă ajutoru, este prea mare, ca toți să pôta fi ajutați și

mângăiați. Celu puțin însé cei mai sârmani, aceia, cari au mai mare lipsă de ajutoru, voru fi provăduți cu lucrurile cele mai de lipsă în această aspră parte a anului, cu vestmintele trebuincioase.

Primiți atăt d-vôstră, cât și marimimozii particulari, cari s'au asociat la nobila d-vôstră operă, prin rostul meu, în numele tuturor acestor copii și copile, căldurosele lor mulțumiri și fiți siguri, că nicu o faptă bună nu putea fi mai la locu decâtu acesta. Dumnezeu să Vă răsplătésca ostenelele D-Vôstră, apărându-Vă de totu rēul și întorcându-Vă însutit și înmiiți binele, celu faceți acestor nenorociți.

ÉR voi, iubiților copii și copile, decât voiți să vă arătați vrednic de ajutorul celu primitu, decât voiți să faceți bucuria aceluia, cari vă ajută cu atâtea bunăvoință, cercetați regulat școla, siliți-vé la învățatură și purtați-vé ast-fel, cum vă sfătuescu bunii voștri învățători. Numai astfel veți pute mulțami pe binefăcătorii voștri, numai astfel veți faceți vrednic de ajutorul lor. Omul leneș și cu năravuri rele nu merită să fiă ajutat, ci va trebui să suferé atăt acum, cât și în viitor. Feriți-vé să nu cădeți și voi în numărul astui fel de ômeni. Nu uitați a pomeni la rugăciunile vôstre pe binefăcătorii, cari pôrtă grije de voi, și acum dorindu-le sârbători ferice, strigăți-le cu toții: Să trăiască!

După terminarea acestei vorbirii corul execută cântarea „La nunta ce s'a întâmplat”, după care imediatu se începú împărțirea obiectelor. Obiectele destinate pentru copile se distribuă prin câteva din membrele Reuniunii femeilor române, ér cele destinate pentru copii, prin reprezentații bisericeii Sf. Nicolae.

Mulți copii se împărțiră din darurile adunate la festivitatea, despre care e vorba, cu tôte acestea însé, după cum a atinsu și d-lu Bârseanu în vorbirea sa, numărul celor ce așteptă a fi ajutați, era prea mare, ca să pôta fi provăduți cu toții cu vestminte. Ceea ce s'a făcutu, după a noastră părere, a fostu de ajuns și nu avem decât laude pentru cei ce au făcutu posibilă o serbare ca cea din ajunul Crăciunului. Fiă, ca această serbare să se repeteze mereu și în modu totu mai strălucit, până când miseria va fi alungată cu totul din lume.

Raportor.

O pastorală la sârbătorile Crăciunului.

Părintele episcopu alu Caransebeșului *Nicolae Popea* a adresat cu prilejul sârbătorilor Crăciunului

nului câtră eparchioții săi următorea pasorală plină de sfaturî părintesci:

Iubită cleru și popor eparchială!

Cu ajutorul lui Dumnezeu ne-am învrednicit a serba marea și însemnată și a Născerii Domnului și Mantuitorului nostru Isus Christos!

Mare cu adevărat și însemnată e ziua acesta, pentru-că ea ne aduce aminte de începutul celu micu alu unei schimbări mari, alu unei schimbări, care avea să prefacă totul, să reformeze și să îmbunătățésca cu desăvêșire starea lumii pe veci.

Da, iubită cleru și popor, pentru-că Isus Christos n'a venit în lume numai pentru unu timpu hotărît, séu pentru unu popor anumit, ci pentru tôte timpurile și pentru toți ômenii, ca să-i mântuescu și să-i fericescu. Și nicu n'a venit elu ca împératu pământesc alu unui popor, cum și-lu închipuiau unii, ci ca împératul împéraților, care avea să întemeieze o împérație vecinică morală: o împérație a adevărului și a dreptății, o împérație a virtuții. Pentru aceea și învățatura lui cea sfântă încă avea să străbată la tôte poporele, și adevărată cunoscință a lui Dumnezeu, descoperită de densul, să nu mai fiă o proprietate exclusivă a unui popor, ci unu bun comunu pentru tôte poporele. Totu din aceste temeieri, mai încolo, templele păgânilor și altarele idolilor, cu care credința deșartă umpluse pământul, erau să înceteze, ér în locul lor să se introducă închinăciunea lui Dumnezeu cu duchul și cu adevărul. Deosebite popore ale pământului în sfârșit, care până aci trăiau despărțite de câtră olaltă, și pline de ură și de dușmănie între sine, erau să se înfrățésca și prin iubire și virtute, totu mai multu să se întrunésca în frumoșă legătură a păcii universale promiștore de binecuvântare cerescă.

Mare și însemnată e ziua acesta în sfârșit, pentru-că minunea minunilor s'a sêvêșit într'ensa: ceriul cu pământul s'a împreunat, Dumnezeu din ceru pe pământu s'a pogorit, chipul omului luând, ér omul de pe pământu la ceru s'a suit și sede de-a dreapta Tatălui. Și stea pe ceru s'a arătat, cu care filosofii, cei ce slujeau stelelor, Magii dela răsăritu împreună au călătorit, aducându daruri: aur, smirnă și tămăia și cu păstorii împreună închinându-se pruncului celu născutu, ca adevăratului Dumnezeu, între ângerescile cântări în ceruri: Mărire întru cei de susu lui Dumnezeu, și pe pământu pace, între omeni bună voire!

* * *

Cuvinte adevărate ângeresci, cuvinte sfinte, cuvinte dumnezeesci chiar, iubită cleru și popor, sunt cuvintele acestea,

Bucurescu cu Paleologu, și i-am datu cifra noastră cu acesta. Caută și tu să-i scrii, că-ți pôte fi de folos. Ia-lu cu binele, că aci l'am făcutu de a înjura pe Eliade, și a dîsu că e de părerea noastră pentru Negri.

„Bolliacu este aședat la Braşov.

„Serie-mi, mă rog, cât mai curându și, de nu ești sigur că scrisoarea mă va găsi, trimite-mi-o cu unu omu espres. Numai să-mi scrii lumuritu despre tôte câte ți-am scris. Eu te ostenescu pe tine cu așa lungi scrisori cifrate, dér imi închipuescu că și tu ai puțină trebă ca mine și prin urmare îți dau de lucru. Toți cei ce au fostu cu mine din ai noștri s'au dusu la Sibiu, unde mă așteptă. Skender numai e cu mine și plecăm împreună mâne la Pesta.

Salutare și frăție,

B.

„Să-mi dai voiă să-ți facu comisionu de unu Moldoven, căci dorescu să am măcaru unulu de poftă în egionă.”

(Anexă)

Proiectu de lege.

Art. I. Despre drepturile națiunei române, civile și giudiciale.

§ 1. Inetându întrebunțarea cuvântului *Olah*, în locul lui se întemeiază cuvântul *Roman*.

§ 2. Naționalitatea Românilor se recunôșce și pentru de-apurerea se asigură.

§ 3. Românii se pot folosi cu limba lor liberu în biserici și școli și în exercițiunea drepturilor civile.

§ 4. Statul e datoru a ridica pentru Români după proporția poporului, școli mai mari și elementare, în cari limba maghiară va fi și ea învățată, însé tôte sciințele se voru propune în limba română.

§ 5. La Universitățile Maghiare se va ridica câte-o catedră de limba Română.

§ 6. În comunitățile (sic) cele românesci, comanda guardiei na-

ționale stabile va fi românesce.

§ 7. În aceste comitaturî, scaune și cetăți, unde Românii facu mulțimea, limba consultării va fi română. Protocolul se va încheia în limba română și maghiară. Corespondințele oficiale la Dietă, cu ocârmuirea și cu juridicțiile (afară de acelea unde Românii forméză majoritatea) se voru face în limba maghiară.

§ 8. În privința dreptului petițiunei fiăcărui Român e liberu a-și așterne cauza sa înainte ocârmuirei în limba română.

§ 9. Ocârmuirea e îndatorată ca legile țerei și tôte ordinele ce s'atingu de toți să se apliceze a le tipări și în limba română.

§ 10. În comitaturile acelea unde Românii facu mulțimea trebuie să se aplice ocârmuitoru suprem din națiunea română.

§ 11. În dregătoriile Statului, precum și la scaunele de susu și de josu, în ramurile de slujbe mari și mici, după proporția, tre-

bue să se aplice și Românii.

§ 12. În comunitățile (sic) românesci, unde se voru întocmi jurii, limba judecătore va fi română, ér judecata pentru împăciuirea ambelor părți se va alcătu în limba părților.

Art. II. Despre treburile bisericesci.

§ 13. Românii trebile sale cele bisericesci rēzimate pe temeiul democraticu liberu le voru cârmui în urmare:

§ 14. Stându sub unu ocârmuitoru bisericescu, liberu alesu, voru fi scoși pentru de-apurerea de sub ierarchia sârbescă.

§ 15. În totu anul se pôta ține odată Sinodul parțialu și generalu.

§ 16. La Ministeriul Cultului se va ridica pentru Românii de lege răsăritului o ramură de slujbe deosebitu, ai căreia membri să fiă toți Români.

§ 17. Românii uniți voru fi neatârnați de Metropolia dela Strigonu.

pe care ângerii în ceruri le-au cântat la venirea lui Isus Christos în lume. Eu dîo, cã decã cãntarea aceea ângerescã s'ar traduce în faptã, decã s'ar urma ei cu statornicie întocmai: atunci cea mai tîcînitã și mai plãcutã viațã ar avea omul pe pãmînt. Pentru-cã ce alta cuprîndu în sine cuvintele acestea, cãntate de ângerî în mare bucurie, decãtu datorințele noastre cele mai de frunte, fãrã de care nici unã lucrã bunã nu se pôte aduce la ivelã. Ele sînt totu atãtea virtuți creștinesc, care ca și nice ramî tari și plîni de viațã, rêsarã din aceeași trupinã comunã a iubirei noastre cãtrã Dumnezeu și cãtrã deapropiele nostru.

Pacea, iubitu cleru și poporu, e aceea stare liniștitã a sufletului, în care omul neîmpedecat și ne turburat sã și pôtã sãvîrși lucrãrile chiermãrii sale. De unde urmẽzã, cã noi numai avẽndu pace, adecã ne fiind turburați și impedeatî de alții, ne putem împlini cuprinderile noastre dîlnice, și putem spori în mer-sul nostru cãtrã țînta aspirațiilor noastre. Necãjîți prin sferți și turburãri de totu felul, din lãuntru și din afarã, noi nu putem da înaite și nu putem spori binele nici alu nostru, nici alu altora. Pentru aceea de atãtea ori și cu totu adinsul ni-se impune în s. Scripturã acestã virtute alẽsã, prin cuvintele: Pace vou! Pace sã aveți între voi! Fericiți sîntu fãcãtorii de pace, cã aceia fiu lui Dumnezeu se vor chierma!

Totu asemenea se pôte dice și despre cealaltã virtute, despre buna voire, prin care se înțelege fericita dispoziție a sufletului nostru, de a voi binele fã-cãru omu, pentru-cã e omu, frate alu nostru, membru alu societãții din care facem parte. Fãrã de acestã virtute, iubitu cleru și poporu, nu e cu putințã a ne împlini nici chier datorita iubirei noastre cãtrã alții: pentru-cã ce nu face omul din bunã voire, aceea nu face elu din îndemnã ouratã, nici din atragere sãu din plãcere, ci numai din silã; dër unde pãșese la mijlocu sila, acolo nu pôte fi vorba de vr'unu bine adevãratu. Lucru deci fôrte firescu, cã unde nu e bunã înțelegere, și unde lipsese acẽsta, acolo nu pôte avẽ locu pacea, ci neînțelegere, dușmãniile, sferdile împreunã cu tôte urmãrile lor nefericite, dupã cuvintele s. Scripturî: cã celce seamãnã vînturî, va secerã furtunî! Va sã dîoã cu privire la neînțelegere, cã: cel-ce sãmãnã împãrecheri, sferdî, dușmãni, acela va se-cera miseria și ruina!

Iatã, iubitu cleru și poporu, pentru-ce am dîsã, cã fãrã pace și bunãvoire nici unã lucrã bunã nu pôte veni la ivelã! Nu, nici unã lucrã omenescã nu pôte avẽ prețu adevãratu moralu; pentru-cã aceste douẽ virtuți, pacea și bunãvoirea, rãzimate pe iubirea lui Dumnezeu, și a deapropelui, sîntu funda-

mentulã tuturor lucrurilor bune, sunt isvorul din care isvoresce binele și fericirea neamului omenesc, sîntu în sferșitã condiținea esențialã a vieții noastre morale, soțiale și materiale.

Și cu tôte acestea, mulți dintre omenî nu voiesc sã înțelãgã aceste îndreptãri bune și folositoare, ci mai bucurosu se lasã a fi rãpiți de boldurile patimilor, spre învederata lor scãdere, daunã și ruina. Li plãnge omului inima, cãnd vede, cã întreprinderi folositoare se zãdãrnicesc; cã persoane singuratic, de bune speranțe, se nenorocesc; cã familii altcum în bunã stare materialã se nefericesc, ajungẽndu așa dîcẽndu la sapã de lemnu din starea lor cea bunã materialã de mai nainte; cã comune și chier și popore întregi din cele mai însemnate, se ruineazã, pieru și se stingu ca popore cu totul de pe fața pãmîntului, numai și; numai în urma neînțelgerilor, desbinãrilor și dușmãniilor lor.

Ca sã tacu despre altele din trecut și din prezent, sã luãm la socotințã numai pe unul, pe poporul evrescu, care ne e bine cunoscutu la toți. Acestu poporu, se pôte dice, cã a cãdutu din sclãviã în sclãviã prin neînțelgerile și împãrecherile sale. Inzadaru ilu scõse Moise din sclãviã Egiptului, cãci a cãdutu în alta, în aceea a Babilonului. Inzadaru fũ elu scosu și din acẽsta, cãci erã cãdũ în alta, în aceea a Romanilor. Cãtu de puternicu era elu sub Davidu, și cãtu de avutu devenise elu sub Solomõnu! Dër din starea lui cea bunã materialã se dezvoltã plãcerile și desfrãnãrile, și din acestea neînțelgerile și împãrecherile. Mai pe urmã ei se desbinãrã, începurã a se dușmãni și a se rêsboi între sine, și a se omori frate pe frate. Sôrtea neresistibilã i-a fost: pierirea ca poporu și risipirea lui în tôte pãrțile lumii!

Etã, iubitu cleru și poporu, rødele dușmãniilor între frați: Pierirea ta din tîme Israile!

Așa fiindu, iubitu cleru și poporu, ce pôte urma în modu mai logicu din cele dîse, decãtu ca sã ne întipãrimu afundũ în inimile noastre ângerescã cãntare amintitã mai susu, și conformu aceleia sã ne îndreptãm privirile noastre mai întãiu spre ceru, de unde se revãrsã totu darul și totu binele spre noi; sã ne închinãm unu Dumnezeu adevãratu, Tatãlu, Fiulu și Duhulu sfãntu, fãcãtorulu nostru alu tuturor, sã preamãrimu Atotputernicia lui și sã-i mulțãmim lui pentru tôte facerile de bine; erã aici pe pãmîntu sã fimu fãcãtorî de pace, sã avẽm bunãvoire cãtrã toți, și sã ne ferim de neînțelgeri, de desbinãri și de dușmãni între noi. Dër ca sã putem face acẽsta, sã cãutãm a

smulge din inimile nostre mai alesu ura, mânia, pisma și cu deosebire uricosulu interesu particularu egoisticu, cãci acestea sîntu mai cu sãmã, care produc neînțelgerile, care turburã pacea și liniștea, și amãrescu viața indivizilor ca și a familiilor și a poporilor întregi. Ca o regulã principalã, iubitu cleru și poporu, sã ne fiã în vedere acestea: sã nu vãtãmãm, ca sã nu fimu vãtãmãți; sã nu asuprimu, ca sã nu fimu asupriți; sã nu nedreptãmim, necãjim, întãritãm, ca sã nu ni-se facã asemenea; sã nu pis-muim, ca sã nu fimu pismuți. Niciu nu ne pôte ajuta aici mai multu, ca buna voire, care imblãnzesc inimile, și domolesce patimile. Spre acestu sferșitu însã sã nu ne nisumim, iubitu cleru și poporu, a sãdi încã de timpuriu, în casa pãrintescã și în școlã, în fragedele inimî ale bãieților adevãrata culturã, care este aceea a minții și a inimii. Numai cultura minții, fãrã de a inimii nu folosesce nimicu, ba stricã; cãci inimile rãmãnẽndu stricate, numai stricãciune aducã cu sine în tôte pãrțile!

Și sã nu se dîcã, cã a face tôte acestea, nu ar sta în putința nostrã. Nu, iubitu cleru și poporu; pentru-cã bunulu Dumnezeu ne-a inzestrat cu cele mai frumose daruri, cu care sã ne putem întocmi lucrãrile nostre în deplinã libertate a voinței, dupã povețele dumnezeiescilor invetãturi ale bisericii nostre dreptu credincioase strãmoșesc, și dupã acelea ale minții și ale înțelepciunii. Trebuie sã scim, cã totu, ce e bunũ, dela noi vine, și totu, ce e rãu, erã dela noi. Inima omului e o fãntã, din care isvoresce atãtu binele, cãtu și rãul. Decã acestã fãntã e bunã și curatã, va isvori din ea binele și curãțenia; erã decã e rea și necuratã, va isvori din ea rãul și necurãțenia. Sã ne îngrijim decũ, iubitu cleru și poporu, în modu cuviinciosu de acestã fãntã scumpã a sufletului nostru; sã o curãțim și premenim adeseori, pentru-ca apa ce o scõtemu dintr'ansa, sã fiã apã bunã și curatã, liberã de uricuniele pãcatelor. Sã facem prin urmare bine, și sã ne ferim de rãu; pentru-cã așa cere voia lui Dumnezeu, așa cerã legile firesc, și totu așa cere și binele și fericirea nostrã cea adevãratã, sferșitul nostru celu mai înaltu, care este desevãșirea și asemãnarea nostrã cu Dumnezeu!

Acestea sîntu, iubitu cleru și poporu, invetãturile și sfaturile arhieresc, pe care vi le potã da cu privilegiu SS. Sãrbãtori ale Nãscerii Domnului și Mãn-tuitorului nostru Isus Christos, și pe care dorescu cã sã le puneți la inimã spre binele și zidirea vóstrã a tuturor. Și mã affu îndemnatu, a vã sfãtu totu-odatã, ca sã vã luați de stea conducãtore în viața vóstrã: Credința cea strãmoșascã într'unu Dumnezeu adevãratu,

și faptele bune; cãci astfelu fãcẽndu, veți avea dîle bune și senine și binecuvẽntarea cerescã pentru voi și familiile vóstre.

Poftindu-vẽ în sferșitu, ca SS. Sãrbãtori ale Nãscerii Domnului nostru Isus Christos sã se ajungã și pe treceți cu toții în pace și deplinã sãnãtate, și împãrtãșindu-vẽ binecuvẽntarea arhierescã rãmãnu.

Caransebeșu, în 18 Decemvre 1890.

Alu vostru tuturor

de totu bine voitoru

Nicolae Popea, m. p.,
episcopu.

Reuniunea invetãtorilor romãni din Maramurẽșu.

Din protocolulu adunãrii generale din urmã a Reuniunii invetãtorilor gr. cat. din Maramurẽșu, ce s'a țînutu anulã acesta în comuna Saliscea de susu, es-tragemu urmãtorele:

Președintele Reuniunii este d-nulu Titu Budu, administratorulu oficiulu vicarialu din Maramurẽșu; vice-președinte d-lu invetãtoru Dionisiu Vereșu, vice-notarũ d-lu invetãtor. Ausentiu Sabo, cassarũ d-lu inv. Ioanũ Gibanu, er controlorũ d-lu inv. Demetriu Botișu.

La adunarea generalã de astã-vẽrã au luat parte dintre membrii reuniunii 37 de invetãtori, au lipsitu 8, o școlã era fãrã invetãtoru. Cu ocaziunea aceste adunãri s'a constatã, cã Reuniunea are depușt la banca din Sigetũ 245 fl. 53 cr., s'au încassatũ cu astã ocaziune ca taxe dela membrii 43 fl. S'a decisu, ca președintele sã mijlocescã încassarea taxelor restante din lefile invetãtorilor și s'a hotãritũ tot-odatã, ca taxa anualã de membru sã se reducã dela 3 florini la 1 flor.

Cu ocaziunea adunãrii generale din 1889, s'au scrisu 4 premii de cãte 5 fl. și anume:

1) Prin Reuniune: pentru prelucrarea mai bunã a temei: „Care ar fi modalitatea cea mai bunã a conducerei poporului la prosperarea materialã.” Lapremiulu acesta au concursu 3 invetãtori, ale cãrorã operare s'au datũ unei comisii ca sã se censureze.

2) Prin D-lu Demetriu Hodorũ notarũ în Strimtura, care a oferitũ 5 fl. acelu invetãtoru, care va ajunge rezultatulu celu mai bunũ cu elevii începãtorî în decursulu anulu școl. 1889/90. Pentru premiulu acesta au concursu Dni invetãtori Augustinu Sabo din Nãvescu și Ausentiu Sabo din Satu-Șugatãgã, — și dupã-ce progresulu arãtatũ prin dẽșii este asemenea, s'a decisu a se împãrți între dẽșii premiulu de 5 florini, ceea ce s'a și fãcutũ.

3) Prin d-lu președinte unũ premiu de 5 fl. acelu invetãtoru care va docu-

Cavalerulu și dama.

Versuri dela începutulu acestui veku pãstrate în cronica lui Zilotu Românulu.

Dice cavalerulu.	Rãspunde dama.
Din tinerețele mele	Ce
Pãtimescu totu patimi grele)	minune.
Veți tu ce nenorocire!	Vedũ.
Trãiescu într'o nãlucire.	
Mai vedũt'ai omũ în sine	N'amũ vẽ-
Sã pãtimescã ca mine?	datũ.
Petrecãndũ ca unũ strãinũ	Ceticãloșiã
Cu amarũ și cu suspinũ.	
Nu țî-e milã și pãcatũ	De leacũ.
De munca care mi-ai datũ,	
Au nu poți sã-mi dai viațã	Nu pociu.
Mãngãere și dulcẽțã:	
Cum de nu'ți aducã aminte	Habarũ
De dragostea de mai'nainte)	n'amũ.
Ah ce vrãșmașã mi-ai fost mie	Fôrte rãu.
De m'ai lãsatũ la urgie,	
Ci ca o creștinã bunã,	Dreptũ
Ia-mẽ pe sub a ta mãnã	slugã.
Cãci voiu sluji ca dreptate	Credũ.
Fiindu-ți gata la tôte,	
Și mã rogũ cu multũ suspinũ)	Cu greu:
Nu mã lãsa l'acẽstũ chinũ,	

Dice cavalerulu.	Rãspunde dama.
Cã viața mi-o prãpãdescu	Ce se po-
Și sufletulu mi-lũ jertfescũ.)	trivesce!
Și sã mortũ acum voiescu	Nuteteme.
Decãtu sã mã pedepsescũ)	
Și pentru ce viațã truditã	Mai iați
Și de-apurarea mãhnitã!	foculu.
Strașnicũ te va pedepsi	Mare mi-
Dupã vinã'ți va plãti.	nune.
Dar nu te-ai nãscutu în lume)	Mã zeflen-
Sã fi numai de minune)	disescu....
Ci sã dai și sãnãtate,	Greu ți
La cei ce pãtimescu fôrte)	este.
Oh cocõnã cocõnițã:	Spune.
Rogu-mẽ cu umilințã.	
Aratã și cãtrã mine	Nu sîntũ
Vre-o facere de bine,	destoinicã.
Rana mi-o tãmãduiesce	Apã multã!
Și foculu mi-lũ potolesce.)	

Rosa sãlbaticã.

Trad. de Antonu Petri, invetãtoru.

A fostũ odatã unũ craiu și o crãiasã, carũ nu aveau copii și de aceea în tótã

dîna așa se rugau: „O, de ni-ar da Dumnezeu vre-unũ copilũ!” Intr'unũ tãrziu li-a ezcultatũ Dumnezeu ruga și așa fetițã li-a dãruitũ, încãtu craiulu în bucuria lui cea mare nici nu mai scia unde se aflã și se pãrea, cã nu-i vine sã credã ochilorũ. Craiulu de bucuria mare, ce avea, a orẽnduitũ sã se facã o sãrbãtore strãlucitã. La aceea sãrbãtore au fostũ invitați nu numai rudele sãu nemurile, pretinii și cunoscuții, ci și dînele din țera sa, ca sã fiã cu porniri mai bune scumpului odorũ.

În țera lui se aflau 13 dîne, pe cari craiulu trebuia sã le invite la sãrbãtore. Deore-ce însã craiulu a avutũ numai 12 tãiere de aurũ, din cari aveau sã mãnãnce ele, nu le-a pututũ chierma pe tote, ci pe una de a t-ei-spredecea a lãsat'o neinvitatã. Cele chiermate au și venitũ, și dupã ospetũ fiã-care a începutũ a ursi și a dãrui cãte ceva scumpei fetițe. Una i-a ursitũ și dãruitũ virtute, alta frumsetã, a treia avuțiã.

Dupã-ce își spusẽ a uns-pre-decea dorința sa, vine a trei-spre-decea, care a fostũ neinvitatã și voindu sã și rêsune

strigẽndũ: „Fata craiului sã se strãpungã cu fusulu și sã cadã josũ mortã în alũ 15-lea anũ!” Atunci a pãșitũ a douẽ-spre-decea, care nimicu n'a fostũ dîș pãnã atunci. Deși n'a fostũ în stare a urma blãstẽmulũ dîsei cu atãta mãnã, totuși în sferșitu a putut'o domoli și a dîș: „Dër somnulũ în care va cadẽ fetița craiului nu va fi vecnicũ, ci va fi numai unũ somnũ adẽncũ de o sutã de ani.”

Craiulu a speratũ, cã va putẽ pãzi fata lui de blãstẽmulũ acela și poruncise cã din tótã țera sa sã se nimicescã tôte fusele.

Tôte dorințele dînelorũ s'au împlinitũ fațã cu fica craiului; pentru-cã așa a fostũ de frumõsã, cu bunã purtare, pretinõsã și înțelptã, încãtu cine numai a vedũt'o a iubit'o.

Toomai în aceea dî când împlinise 15 ani, a mersũ de acasã craiulu și crãiasa, și fata a rãmãsũ singurã acasã. Vedũdu-se singurã a umblatũ pe totũ loculu, s'a uitatũ prin tôte odãile și în sferșitu a ajunsũ într'unũ turnũ vechiu. Suindu-se pe treptele cele strimte ale

menta, că a oltuită cei mai mulți pomi în grădinile poporenilor. Pentru acest premiu au concursu d-nii învățători: Mihail Șerbanu din Sapința, arătându, că a oltuită în grădinile poporenilor 335 oltoni; Nicolau Ciurcianu din Poeni 241 oltoni, Mihailu Covaciu din Cuhea 172 oltoni, Petru Cupcea din Călinesc 109 oltoni, Demetriu Ghirasimă din Berbesc 900 oltoni. — Deci premiul de 5 fl. s'a dată învățătorului din Berbesc, Demetriu Ghirasimă. Se însemnă, că și alți învățători au oltuită cari mai puțin, cari mai mulți oltoni, însă n'a concursu la premiu.

4) Altă premiu de 5 fl. acelu învățător, care va desfășura mai bine tema: „Destule sunt pentru învățător cunoscințele câștigate în preparandă, seu trebuie ca învățătorul să se cultiveze și mai incolo, și pentru ce?” La premiul acesta s'a prezentat 2 operate, care asemenea s'au predat unei comisiuni pentru cenzurare.

Propunerea vice-președintelui Dionisiu Vereșu de a se înființa reuniuni filiale ale învățătorilor aparținătorii acestei reuniuni generale, s'a primită, ăr facerea pașilor de lipsă în această privință s'a concretată președintelui și comitetului.

Adunarea generală din v'era acesta a decisă a se da un premiu de 5 fl. acelu învățător, care va desfășura mai bine tema: „despre defectele creșterii casnice și despre modul de a-le corege prin creșterea școlară.” Operatele sunt a se trimite la președinte până în finea lunei Martie 1891, ca criticându-se prin comisiunea aleasă spre acest scop, operatul aflată mai bună să se cetescă la adunarea generală viitoare.

Altă premiu de 5 fl. a decisă adunarea generală acelu învățător, care va documenta, că a avut cea mai bună școlă repetițională și de-odată cea mai bine frecventată. Concurenții la acest premiu voră ave a documenta cu atestată dela respectivul paroh, subscrisă și de doi învățători, că elevii din școlă repetițională au fost examinați, și care a fost rezultatul examenului, apoi voră ave a presenta înaintea adunării generale diarul de prelegere al școlii repetiționale de peste tot anul. La acest premiu voră fi preferiți învățătorii, cari până acuma n'au ținut școlă repetițională regulată.

D-lă președinte Titu Budu oferi două premii și anume un premiu de 5 fl. acelu învățător, care va documenta, că a oltuită mai mulți pomi în grădinile poporenilor în decursul primăverii anului 1891, apoi un premiu de 5 fl. acelu învățător care va documenta, că: „a procurat pentru elevii școlari, elevii din școlă repetițională și pentru singuricii poporenii mai multe cărțile de cetit, călindare, jurnale și cărți economice române.

D-lă președinte trage atențiunea învățătorilor români din vicariată la imprevizurarea, că e timpul suprem să se escite dorul de cetit între poporenii, din care causă recomandă a se procura cărți bune de cetit, atât pentru elevii școlari, cât și pentru poporenii.

In fine s'a hotărît, că cea mai de aproape adunare generală a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din Maramureș se va țină în comuna Apșa de mijloc în Joia ultimă a lunei lui Maiu 1891.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta).

Viena, 10 Ianuarie. Conducătorii partidei lucrătorilor au hotărît a serba și în anul acesta, ca în anul trecut, ziua de 1 Maiu, ca di de s'ărbătore a lucrătorilor.

Paris, 10 Ianuarie. Țarul a refuzat primirea ducelui de Orleans în armata rusescă, accentuându bunele raporturi ce le întretine cu Republica Franceză.

Viena, 10 Ianuarie. În urma unor mari viscole, se anunță din tôte părțile intreruperi de comunicațiă.

Necrolog. Din Segestă ni-se scrie: Vineri în 21 Decemvre v. se aședă în mormentă rămășițele pămăntesci ale preutesei, **Ecatalina Popoviciu n. Fofu** din Steiu, în etate de 42 de ani. Reposata a fost o femeie vrednică în tôte privințele. S'ărbătoirea a perdată în ea o prea bună și milosă binefăcătoare a sa. Imormântarea s'a s'ăvârșit prin 5 preoți din jur, luândă parte numerosă popor. Pe reposata o deplânge nemângăiatul soț George Popoviciu, preot în Steiu-Luncă; fiul său Nicolae, medicist, alți doi fi minorenți; apoi fratele său Ioan Tofiu, preot în Totoren împreună cu alți numeroși consăngenți și amici.

ECONOMIA

Creșterea vitelor.

Aventulă, ce a luat în timpul din urmă creșterea și îmbunătățirea soiului de vite și la poporul nostru, ne întărește în credința, că creșterea unui soi de vite mai bună, decum se află astăzi în mâinile economilor noștri, a ajunsă să fiă luat în mai de aproape considerațiune.

Era și timpul, ca pe câtă ne ertă imprevizurările, să ne lăpădam de acelu roiu de vite degenerat, pentru care cumpărândă erna și numai o parte mică din fânul

de lipsă la nutirea lor, primăvera trebuia să vindemă câte două-trei capete, ca să plătimă prețului nutrețului consumat de ele.

Conlocuitorii noștri Sași ne pot servi în privința acesta ca model; ei au ținut și crescut vitele cele mai frumoșe, mai bune și mai sănătoșe de prăsilă, adică taurii, armăsarii, verii etc., dela cari s'au îmbunătățit treptat aproape tôte vitele lor. Acela, care au avut ocașiune a cerceta cât de puțin t'ărgurile noastre, s'a putut convinge despre acesta.

La noi până bine de curândă mai află destule comune, ba pôte și astăzi se mai află unele, cari nu se îngrijau și nu aveau mai nici o vită de prăsilă de D'omne ajută, ci epele, vacile, scrofele etc. erau sărite de nisce vite de prăsilă cu totul nedesvoltate, așa încâtă soiul vitelor a trebuit să degenereze. Pe multe locuri însă nu se află nici de acestea și bieții economi erau siliți a alerga în comuna vecină cu vitele pentru sărire.

Urmările nepăsării din partea celorlă chieamați a îngrijii de vite bune de prăsilă, le mai simtă multe comune până astăzi, de-orece aușim prin cele mai multe locuri plângeră, că prețul vitelor a scădută față cu trecutul, ba el tinde mereu a scăde încă și pe viitor. Da, a scădută prețul soiului primitiv de vite ardele-nesci și el tinde a scăde încă de aici înainte; a crescută însă prețul soiului mai bun de vite și el tinde a se urca și pe viitor și acesta face concurență soiului primitiv.

În fața acestei concurențe pentru fiacare econom de vite, se nasce întrebarea, că ore bine este să rămână și pentru viitor pe lângă soiul său de vite, ori d'ora în fața concurenței, ce amenință tôte țările trebuie să și'lă mai îmbunătățescă, să și'lă mai schimbe. Acesta pentru singurateci, ca și pentru comune întregi, căci aceea, ce unul singur nu pôte face, mai mulți „cu puteri unite” potă duce în îndeplinire.

Îmbunătățirea soiului de vite se impune pe multe locuri de sine, prin p'ăsirea sistemului de trei câmpuri și adoptarea comasărilor, cari odată întroduse, voră face o schimbare totală, nu numai în creșterea vitelor, ci și în lucrarea pămăntului.

Nu se pôte nega, că în timpul din urmă atâtă statul, câtă

și o mulțime de societăți pentru nobilitarea animalelor domestice, au influențat în mod binefăcător asupra locuitorilor din ținuturile acelea, pe unde au avut bunuri destinate pentru creșterea și nobilitarea animalelor; statul întru atăta, că a concesă vitele sale de prăsilă pe lângă prețuri moderate, ăr societățile întru atăta, că au înlesnită procurarea unui soi mai nobil de vite de prăsilă.

După acestea, să vedemă cari ără fi vitele cele mai bune de prăsilă.

Un armăsar bun de prăsilă trebuie să aibă cap mic, ochi vioi, nări largi, urechi mici și mișcătoare, frunte lată, grumași încordați, cômă și cômă lungă și desă, trupă cilindrică, adică trasă, partea din susă a piciorilor să fiă mai musculosă seu c'ărnosă, partea din josă subțire, ăr copitele întregi și bulbucate. Armăsarul bun trebuie să fiă dela un soi bun de epă, trebuie să fiă blând, d'ăr curajos și infocat, să fiă bine desvolat, să fiă trecută celă puțin de doi ani, să fiă tare, apoi să aibă formă și colore frumoșă. Cu ună cuvântă, trebuie să aibă tôte însușirile cele bune și să corăspundă pe deplină scopului pentru care se cumpără.

Totă așa trebuie să fiă și epele: să fiă bine desvoltate, din soi bun, să nu fiă leneșe, să nu aibă obicei de a lăpăda m'ănzarul și să fiă blânde. Pe timpul, câtă p'ortă epele trebuie să nutrite corăspunător, ca să nu flămândescă, căci în casul acesta potă lăpăda m'ănzul. La șese seu șapte luni să pôte cunosce, decă epă are m'ănză, căci folele începe a deveni totă mai grosă și rotundă, ăr m'ănzul începe a se mișca, cu deosebire după adăparea epelor. Peste totă, o epă p'ortă până la fătare ună ană fără două seu trei săptămâni. M'ănzul se pôte înț'ăra la o jumătate de ană după fătare. De aci incolo se nutrește și el cu nutrețul, ce se dă celorlalte vite; cu singura deosebire, că în anulă întâiu trebuie să se dea un nutreț mai bun și mai ales.

Un taur bun de prăsilă trebuie să fiă trecută de doi ani, să fiă blând, să nu împungă, să aibă capul mic, ca să nu îngreuneze fătarea vacilor prin producerea vitelor cu capul mare, să fiă dela o vacă de lapte și de soi bun, să fiă tare, bine desvolat și să aibă formă și colore frumoșă. Un taur bun și bine hrănită

turnului, ajunse la o ușă mică. În încuetore a fostă o cheie galbenă și când a înv'ertit-o, s'a deschis ușa; aici iacă o muere bătrână, care ședea și torcea în.

„Ei, bătrână măiouă”, dișe fetița craiului, „ce faci aici?”

„Torcă”, răspunse bătrâna, moșăind din cap.

„Cum sare și se înv'erte acela acolo!” dișe fata și luă apoi fusul, ca și ea să torcă.

Abia a atinsă fusul, iată că s'a împlinită blastemulă d'inei răutăcioșe; fata s'a străpunsă cu fusul și în minuta, în care s'a străpunsă, cădă jos și se afundă în somnul adănc. Și craiul și crăiasa, cari tocmă s'au întorsă acasă, asemenea au adormit împreună cu toți omenii curții. Cai au adormit în grajdă, câinii în curte, porumbii pe coperiș, mușcele pe p'ăreți; ba și focul, ce ardea în cămină, încă a încetată de a mai arde, friptura nu s'a friptă mai multă și bucătarul, care tocmă își ridicase mâna, ca să ț'ăture*) pe servitorul său,

*) să tragă de p'ăra.

înaintea de a-și trage mâna adormit, și tôte viețuitoarele au încetată și au adormit.

Imprevizură cetății crăiesc a începută să screscă gardă de rugă, care în totă anulă s'a făcută totă mai mare și în sfârșit așa de tare a încungiurată curtea încâtă nimică nu se mai vedea din tr'ensă, încă nici steagul, ce se afla pe vârful ei:

A mersă vestea în ț'ără despre admirația „Fl'orei de rosă”, căci așa o chiama pe fiica craiului; venită din timp în timp fecior de crai și de împărați și au voit să trecă peste rugă în cetate. D'ăr înzadară au fostă tôte, că n'au putută trece, pentru-că ghimpii așa s'au ținut de olaltă și așa au fost de deși, încâtă erau ca și când a r fi ținută cineva ou mâna, și așa tinerii se acătau în ghimp și cu înfricoșată m'orte muriau.

Multă vreme o fi mai trecută, când ărăși s'a dusă pe acolo ună fecior de crai, căruia ună bătrână i-a povestită istoria gardului de rugă. Acea încă i-a povestită, cumcă dela bunul său a aușit, că mulți feciori de crai și împărați s'au încercat să trecă peste acelu gard

de rugă, d'ăr s'au acătat și cu m'orte înfricoșată au murit.

La acesta t'ănarul a răspuns: Asta nu mă spariă pe mine, voescu să trecă și să vedă pe „Fl'orea rosei”. Bătrânul i-a putută totă spune, câtă a voit, că înzadară se încercă, — tinerulă nici nu l'a ascultată mai multă.

Tocmă la sosirea acestui fecior de crai se împlinise o sută de an. Și cum se apropiă de gardul spinos, iacă vede flori mari și frumoșe, cari de sine se despart și tinerulă trecuse printre ele fără să-lă atingă vre-ună ghimpă, și după d'ensulă rugii ăr s'au strinsă la olaltă și au formată gardul de rugă ca mai înainte. Tinerulă p'ășese în cetate. Aici tôte dorm: în curte zăcu cai și câinii de v'ănat, pe coperiș dorm porumbii ou capete băgate sub aripă. Și cum p'ășese în casă, vede mușcele cum dorm pe p'ărete; bucătarul încă totă ține pumnulă său, ca și cum ar voi să ț'ăture de cap pe bietulă copilă, care stă înaintea unei găini negre ca să-i smulgă penele. Atunci merge mai departe și vede pe toți omenii curții cum zăcu și

dorm și în odaia din partea de-asupra, asemenea durmia craiulă și crăiasa. În nrmă ajunse în turn și deschise la locul, unde a adormită Fl'orea rosei. Aici zăcea ea așa de frumoșă, încâtă tinerulă nu a fostă în stare a-și lua ochii dela d'ensa; apoi si-a plecată capul și a s'ărutat-o. Cum a s'ărutat-o, Fl'orea rosei se trezesce, își deschise ochii și m'ăndru privește spre d'ensulă.

Amândoi s'au coborât și craiulă s'a deșteptat și crăiasa cu toți omenii curții s'au deșteptat și ou ochii deschiși priveau unii spre alții. În curte cai se ridică și se scutură, câinii de v'ănată lată și dau din cômă, pe coperiș porumbii își scotă capetele de sub aripă, privesc în prejură și sb'oră la câmp; mușcele se urcă mai sus pe p'ărete, în bucătară foculă începe a arde, m'ăncarea se ferbe, friptura se frige mai departe, bucătarul apucă pe copilă de p'ăru și acesta prinde a striga și tôte s'au pus în mișcare și cu mare pompă s'a s'ărbătorit nunta feciorului de crai cu Fl'orea rosei și au trăit fericiți până la sfârșitul vieții.

(După frații Grimm.)

la aibă formă frumoasă. Celui mai bun soi de rimător este acela, care are botul și picioarele scurte, pirlul creț și urechile mari și pleoșate. Totuși cam la 60—80 scrôfe trebuie unu veru; acesta se poate întrebuința 2—3 ani, după aceea îngreunându-se, trebuie înlocuit cu altul. O scrôfă pörtă până la fătare 115 zile, seu apröpe patru luni. Precum la celelalte vite de präsälă, așa și la scrôfe, se însamnă ziua veritului în calendaru, care ar trebui să nu lipsescă nici unui economu, și când se apropiă timpul de fătare, se pörtă mai multă grijă de scrôfă, ca să nu fiă lovită, alergată, seu să mănânce vipere, ouă de furnică și altele.

Purceii se nascu cu câte patru dinți dinainte și patru măsele. Cei dintăiu câte odată așa sunt de lungi, încatu trebuie tăiați, ca să potă suge la scrôfă. Mai târziu după-ace purceii încep a crește, numărul dinților se înmulțese până la 20, între cari sunt: 12 dinți tăietori, 4 colți și 4 jipi seu dinți de lupu, er numărul măselelor se urcă la 24. Peste totu dera unu rimătoru crescutu are 44 dinți. Până la 4 săptămăni purceii se îndestulescu cu laptele dela mama lorü, de aci înainte trebuie să li-se dee pe lângă lapte și ceva nutrementu mai tare, precum făină de cucuruzu opărită, seacă și altele. Pentru desvoltarea scheletului, trebuie să li-se mai dee și puțină sare, varü seu coji de ouă pisate măruntu. La 8 săptămăni după fătare, purceii se potü întârca, fiind-că de aci încolo se potü nutri și ei de sine. — Intre tôte animalele domestice, rimătorii suntü cei mai mănăcioși, cei mai lacomi așa dicendü, de aceea se și îngrasă așa de tare și curendü.

Până bine de curendü crescerea porcilorü se mărginea mai numai la trebuințele casnice și la schimbulü reciprocü dintre economi; astădi însă vedemü în cele mai multe comune îmbunătățire mare pe acestü tărämü, mulți facü cu porcii chiarü și negoțu, agonisindü frumoșe sume de bani, ceea ce ar trebui să servescă de unü demnü tuturorü crescătorilorü de vite.

Iosnă Georgescu.

MULTE ȘI DE TÖTE.

Sera de Sän-Väsitiu în Anglia.

Serbătorile Crăciunului și sera de Sän-Väsitiu suntü pentru Englesi de cea mai mare însemnătate. În decursul anului, Englesul trăese numai pentru afaceri și pentru muncă, uitându-și mai cu totul de legăturile și datorințele sale familiare. În serbătorile Crăciunului însă și în sera de anulü nou, elü se smulge din tôte grijile de peste anü și cu deosebită duioșă se aruncă în petreceri și voiă bună, ca și cum ar vré să-și răsbune de-odată marea încordare de peste anü. Mai veselü ca tot-dăuna însă este Englesul în sera de anulü nou. Cine are câtü de câtü modru, își invită rudeniile și amicii, pentru ca împreună să-și ia rămasü bunü dela anulü ce apune, și să salute împreună sosirea noului anü. Multe obiceiuri se practicä la ei în sera acësta. Turnarea de plumbü nicăiri, pöte, nu este mai obiönuită ca în Anglia, unde chiar și în cele mai strălucite palaturi se törnă plumbü și încă cu unü interesü deosebitü. Unü altü obicei caracteristicü altü Englesilorü este joculü cu bomböne de strugurași (stafide.) Se punü adecä într'o farfuriä bömbe de struguri uscați și apoi cei din jurü se invită să-și ia bomböne. Acesta n'ar fi nici unü lucru mare, dër Englesii naibei törnă peste strugurași rumu ori

spirtü și apoi spirtulü ilü aprindü. Astfelü greu pöte cineva să se atingă de bömbele de strugurași fără a nu se pirli la degete. Cu tôte acestea strugurașii se scotü; unii ardü mai puținü; alții mäi multü, dër de scotü totü se scotü. Astfelü își petrecü lordii Englesi prin salöne, er servitorii prin bucătării. În unele părți ale Angliei anulü nou este întâmpinatü în bubuituri de tunuri și în sunetulu clopotelorü, în alte părți, mequlü noptii se vestese din tunuri prin sunetulu trimbitei.

*

Etatea bărbaților de statü englezü.

„Daily News“ amintese, că octogenarulü Gladstone a statü în serviciulü publicü mai multü decâtü totü antecesorii sei. Bëtränulü bărbatü de statü a ajunsü frumoșă vërstă de 81 ani și cu tôte acësta dënsulü și astădi e în deplină putere fizică și spirituală. Dintre antecesorii sei, Lordulü Palmerston a ajunsü etatea de 81 ani, murindü cu douë zile înainte de ziua naserii sale. Lordulü Russel în etate de 74 de ani s'a retrastü de pe cariera publică și după aceea a mai trăitü 12 ani, er Beaconsfield din cauza unui rezultatü nefavoritorü la alegeri, s'a retrastü în etate de 74 de ani de pe arena politică și în primăvera anulü următorü a muritü. Gladstone însă se ține voinicesce și stă neclătitü în fruntea opozițiunei din parlamentulü englezü.

*

Regele Fridericü și vecinulü säu.

Fridericü, regele Prusiei, a avutü unü castelü pomposü, 8 öre dela Berlinü, în care și-ar fi petrecutü zilele bucuroșü și cu plăcere, decä nu ar fi fostü în apropierea lui o möră sgomotösă, care'lü neliniștia multü.

Odată regele chiamä pe morarü și i dize:

„Potü înțelege, că noi amëdoi nu putemü trăi la olaltă. Unulü din noi trebuie să se ducă. Ce-mi dai pentru cetătuia mea?“

Morarulü dize:

„In câtü ö ții, vecine Maiestate?“

Regele răspunse:

„Ciudatü omü, n'ai atăta banü ca cetatea mea să ö poți cumpëra. Dër d-ta cum ții möră?“

Morarulü răspunse:

„Nici Maiestatea Ta n'ai atăta banü, ca să ö poți cumpëra dela mine möră. Nu e de vëndutü. Cum m'am nascutü într'ënsa, așa voescü să morü într'ënsa, și cum mie mi-a rămasü dela străbunii mei, așa să rămänă și dela mine la urmașii mei.“

Atuncü regele, privindulü seriosü, dize:

„Scii ce, bunule omü, eu nu voiü spori vorba. Te scotü din moșă și îți dërimü möră. Apoi ori vei primi banii, ori nu!“

Dër morarulü neinspăimëntatü și curagiosü răspunse regelü zëbindü:

„Bine ai dize, mărite stăpâne, decä n'ar fi tribunalü în Berlinü!“

Adecä omulü nostru s'a rëdimatü pe lege și regele, fiindü omü dreptü, n'a luatü în nume de rëu vorba curagiosă și sinceră a morarului, fără din conträ l'a ascultatü cu plăcere și de aici în colo l'a lăsatü pe morarü în pace.

„Din traista lui Moșü Stolca.“

Trei voinici.

Acum dize, că erau odată trei voinici, da voinici, nu glumă. Numai de!, ca tötă lumea, aveau și ei câte unü curucosü, Anume, se fiä cu ertare, unu era mucosü, altu era riosü și alü treilea păduchiosü. Dër altfelü, cum am spusü, tus-trei erau voinici, voinici dela rötă. Intr'una din zile nu sciu cum s'a ntëmplatü, că tus-trei se întëlnirä la unü locü. Pe semne s'orü fi dusü și ei la ö gură de palincută ca tötă lumea de omeniä, și gustärintü din apa sfințită a japănului Herșeu, începurä să spunä unulü una, altulü alta, ... scii, ca ömëni necăjiți,

când voiescu să mai rësufie. Și cum stau ei de vorbă, nu sciu cum s'ö fi făcutü, că păduchiosulü dintr'odată simți, că parcä'lü gädilä ceva pe spinare.

Ce să facä bietulü omü!... Ar fi vrutü să se scarpine nițelü, ca să mai scape de gädiliturä, dër îi venia parcä nu sciu cum, să-i simtä tovarășii slăbi-ciunea. În cele din urmă, vëdendü, că pușorii de pe spinare nu'lü mai slăbescu cu dragostea, se facü că schimbä vorba, ce ö aveau tus-trei până acum, și unde nu'mi începü a povesti: „Hei, dragii mei și ai lui Dumneșeu, să fi vëdütü voi când era tata în puterea lui și avea colea pämënturü, nu ca acum, de când a mai scäpätatü... unde nu eșiamü amëdoi la câmpü cu cösa pe umere, și cum ajungeam la holde, unde nu ne puneamü cu tötä nedejdeä pe lucru, și horșo, horșo, de dimineța până s'era, deși era mai mare dragulü să te uiti la noi!“... Și povestindü așa, ca să înțelëgä mai bine tovarășii, începü a da din mäni și a suci din spate, ca omulü, care cosese. Cu asta gädilitura mai încetä.

Dër acum riosulü se simția nu sciu cum, și ar fi vrutü să se scarpine și elü unü picü, fără să bage de semä tovarășii, cum e calea pe vale.

„Nu-i vorbä“, începü elü; „ö fi fostü și tatä-tëu gazdä în vremea lui, dër ca taica mai ba. Taica, Dumneșeu să-lü odihnescä, avea avere, nu numai așa. Era bogatü, mäi, și avea atâtea pämënturü, de de-abia le puteau rësbi patru pluguri cu câte douë pärechü de boi. Parcä vëdü și-acuma, cum eșiamü la aratü în zori de di și haide hai! trägeamü la brazde, când în susü, când în josü, totü așa și er așa!“... Și firesce, ca să le arete mai lămuritü tovarășilorü, trägea cu unghiile în tôte părțile trupului, de era apröpe să-și facä cămașa totü bucățele.

Acum veni rëndulü mucosului. Elü, ca să se potä șterge la nasü, se puse între ceilaltü doi, și dändü mai äntëiu cu ö mănecă și apoi cu cealaltä pe la nasü, dize:

„Si tu minți, și tu minți; numai eu spuiü dreptü!“

Minciuna minciunilorü.

Acum ömëni buni și ai lui Dumneșeu, ascultați ce mi-s'a întëmplatü, când eram bäiatü; lucruri, de să te minunezi de ele; cum nu credü, că s'au mai întëmplatü la sufletü de omü pe lumea asta mare și frumoșă:

Apoi înainte de a mă nascë mama cu trei zile, îi veni poftă să mănânce pitä prospëtă, dër nu sciu cum se nimerise, că tocmai atuncü n'aveamü bucate măcinate. Trebuia dër să ducemü la möră, și fiind-că nu era nimenea, care să se ducă, dicü eu căträ mama: „Las' mamä, că mä ducü eu!“

Më apucaiu și umplui șese țințari cu gräu, îi puseiu în carü și prinçendü patru saci la jugü, plecaiu la möră. Ajungendü la möră, desjugaiu sacii, deduiu țințarii din carü și fiindü möră slobodä, îndatä și bägai pe möră, și câtü ai bate în palmi, eram gata cu măcinatulü.

Până acum, trecä-mërgä, n'ar fi fostü nici ö minune, dër să vedeți ce am päțitü la întörcere.

Venindü eu pe lângä carü, scii ca omulü cu trebä, strigandü într'una: häis, plävanü! cia, boureanü!, dela ö vreme numai më apucä ö sete grozavä. Më uitü eu în drëpta, më uitü în stänga, dër apă ca'n palmä. Când colo iatä că dau de-unü lacü înghetatü, căci mi-am uitatü să spui, că istoria, ce vrëu să vi-ö povestescü s'a întëmplatü tocma-mi-te în luna lui Cuptorü. Nu-i vorbä, acum lacü ar fi fostü, dër cu ce să spargü ghiața, că era grosä, nu glumä. Ei, acum să te vëdü, nene Sandule!... Më gândescü eu, câtü më gândescü, până când în sfirșitü nici una, nici douë, imi iau capulü dela locü și pocü! pocü! pocü! spargü cu elü ghiața. Bunü!... Bëui apă, câtä mi-a trebuitü, apoi fiindu-le și la saci sete, îi adăpai și pe ei, și plecai mai de-

parte. Mergeam pășu, pășu, pe lângă boi, cântându ună „Frunză verde“, când colo dintr'odată auđu de-asupra mea o ciocănitură! Iți lua auđul și nu alt-ceva. Mă uit eu în sus, când colo ce se vedu!.. Sfinte Ilie și Pilie!... O jumătate de omă, călare pe o jumătate de ursu, imblăția mazere într'unu vărđu de nuču. Și lucru naibe!... Bónele rămăneau în nuču și păstările cădeau josu. Vă spuui dreptu, că mă spăriaui, cum e legea, și începui să flueru și să strigă: Uite măi, ce minune!

Da jumătatea de omă imi răspuse: „Nu te mira de mine, ci miră-te de tine, că umbli fără capu!“

Atunci mă pipăii și vėđuii în ade-vėr, că n'aveam capu, deore-ce mi-lu uitasemă la laculă, unde bėusemă.

Ce era de făcutu?... Lăsaui și caru și totu, și mă întorsei la lacu. Dėr acum prinde capulă, dėcă poțu!..

Mișelulă de capu își făcuse picioare de trestia — căci pe lângă lacu era o grămadă de trestiașu — și acum se da pe ghiață, de'ți era mai mare dragulă să te uiți la elu.

Ei, dėr cum era să punu mâna pe elu, căci fără capu pare că totu nu'mi venia la socotelă.

Mă repeđii degrabă acasă, luaiu câte-va aprinđore (oră cătrănițe, cum le ăice prin unele părți), mă întorsei îndėrėtu și dėđuii focu la trestia. Astfelu arđėndu picioarele de trestia, prinsei capulă și hop! flt pusei la locu. Cum mă grăbiamu însă din nebagare de sėmă nu știu cum pėcatele făcui, că mi-lu pusei de-a din-dėratele.

Asta era prea multu!

Mă necăjii de prostia mea și începui să facu larmă, dėr larmă, nu glumă.

Atunci numai iată, că se coboră unu vultură, care mă apucă în ciocu și sboră cu mine, sboră, sboră, până-mi-te susu în albăstrimea cerului, la pórta raiului. Când colo la pórta raiului de cine dau? . . . De sfântulu Pėtru!

Cum mă vede sfântulu Pėtru, se uită chiorisă la mine și mă întrebă, că ce vrėu?

Eu îi spusei, că m'a mănātu mama sė'mi dea doi punți de bumbacū impru-mutu, și apoi i-oiu aduce eu îndėrėtu, când o merge le tėrgu.

Sfântulu Pėtru imi dėđu bumbaculă și apoi mă gėndii, cum să mă ooborđ din ceru? Legu capu bumbacului de-o tórtă a cerului și mă slobođu frumusełu, frumusełu, de se te fi totu coboritu, oră cătu era de susu. Când colo, când eramă pe la mijloculă drumului, mișelu de sfantu Pėtru ia nisce fórfece și hărșt!.. tae cumbaculă.

Atunci se fi vėđutu căđetură, Dómne sfinte. Veniamă de dece ori mai iute ca fulgerulu, de mi-se făcuse negru fna-intea ochiloru. Intr'unu tărđiu buf! mă lovi de pământu și mă cufundaiu trei stánjini în lăuntrułui. Așa căđui de grozavă, de mi-se întorse capulă őr la locu.

Asta, nu-i vorbă, n'ar fi fost de rėu, dėr acum altă belea. . . Cum să iesu din blăstėmata de grópă. Mă mai gėndescu eu, mă mai rėsgėndescu, până când în sfėrșitu și gėsescu unu plantu, cătu se póte de minunatu.

Alergă de grabă acasă, iau o scară, o bagu în grópă, mă scoborđ pe ea în josu, mă sui őr în susu și așa cu ajutorul lui Dumneđeu scapă bunu tėtėru și din necazulă acesta.

După-ce eșii, mă dusei la caru și la săculenii mei, pe care'i lăsaemă în mijloculă drumului, și hăis plăvanu! cia bourėnu! până-ce ajunsei acasă cu măcinișulă.

Indată mama se apucă de frămėntatū, făcu pită prospėtă, mănacă din ea și după trei đile mă născu pe mine.

Și mă pusei pe-o șea
Și vă spusei așa;
Și mă pusei pe-o lopată
Și vă spusei o minciună necorurată!

Sandu.

Sciri comerciale.

Budapesta 3 Ianuarie. Deși în sėp-tėmăna acėsta a căđutu așa numitulă tėrgu de anulă nou, cu tóte acestea a-própe în toți articlii a fostu o mișcare fórte neinsemnată, mai alesu din cauza inghețului celui mare. Numerulă înainte de ultimo fórte scoupă. Procentele pentru efecte de prima calitate se urcase la 5 3/4%.

Cereale. Pe piețele esterne negoțu restrinsu. În New-York la începutulă sėptėmănei soăđuse prețulu grăului cu 3/4 de cenți, mai tărđiu se rehabilitase, au încheiatu inse őrășii mai josu. În Anglia prețurile aprópe neschimbate. În Germania grăulă s'a ținutu fermu, sėcara pr. Decembre a perdutu 7 mărci, pr. primăvėră a căștigat 2 mărci.

În Budapesta grăulă a avut tendență termă. Mișcarea a fostu cam 110,000 măji metr. — Sėcara, negoțu slabu. — Orzulă a avut căutare mai bună. De asemenea porumbulă, care s'a urcatu cu 5 cr. Mișcarea cam 15,000 m. metr.

Păstăiose. Nicu o schimbare însemnată. Notěză: Fasolea mare albă 7, 7.50 fl. — mazere 10.50, 11 fl. — linte 8 mai bună 10—13 fl. — sėmăntă de cânepă 11, 11.50 fl.

Victualie. Fiindcă esporterii de óue au trebuitu se intrerumpă espedările din cauza frigului, negoțulu a stagnatū, cu tóte astea consumenții au cumperatū mulțioșu. Notěză 34—35 la 1 fl. — Galițe. Gășce tăiate au intratū puține; prețurile s'au urcatu, s'au plătitu cu 4.70, 5.20 fl. prima cu 5.30, 5.70, grase vii 2.40, 2.80, pui 80 cr., 1.10; curci 4—5 fl. — tóte cu pãrechea. Sėlbătă-ciune, tendență fermă, iepurii 1.30, 1.50 bucată, căprioara 52—56 cr. kilogr. — Cartofii, neschimbăți.

Mierea în mėrunțu cu 28—28.50 fl. Cėra a intratū 30 m. metr. și s'a vėndutu cu 127 fl.

Unsorea de porcă. Cumpėratorii puțin din cauza sėrbătoriloru. Prețurile 51 fl., 51.50, cu vasu cu totu și 49.50, 50 fl. fără vasu. Sėulă Negoțu puțin. Prețulu 36, 36.50 fl.

Lănură. Tėrgulă de anulă nou din sėptėmăna trecută a fostu slabu ceretatū. Prețurile, cu excepțiunea lănurilor fine și fórte fine, mergu totu în josu.

Peile încă n'au avut căutare viuă sėptėmăna trecută. — Mișcarea în piei uscate de vită, slabă. Cumpėratorii au lipsitu, comande în scris de asemenea. De boi, fine, costă 70—74 fl. ușore 66—67 fl., vaci 64—68 fl., pitling 80—90 fl., kneip 100—110 fl. pr. 100 kilogr.

Petersburgu. „Petersburgskija Wiedomosti“ spune că în curėndu unu vaporu de alu societății Gagarin va transporta pentru piețele din România mărfuri anume lucrate, cu deosebire stoffe din ocolulă industrialu alu Moscvei, de-spre caru se afirmă că suntu fórte bune și eftine.

Calendarul septėmănei. Decembrie are 31 đile. Table with columns for dates and names of saints (e.g., 11 Higinu, 12 Reinhold, 13 Ilariu, etc.).

Tėrgulă de rimătorii din Steinbruch. La 4 Ian. n. starea rimătoriloră a fostu de 85.162 capete, la 5 și 6 c. au intratū 3077 capete și au eșitu 3566 rămănėndu la 6 Ian. unu număr de 84673 capete. — Se notěză: marfa un-guresc veche, grea dela 41 până la 42 cr. marfa un-guresc tineră grea dela 42 cr. până la 43 cr., de mijlocu dela 44 cr. până la 44 1/2 cr. — ușoră dela 43 cr. până la 43 1/2 cr. — Marfa țėrđescă grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 40 cr. până la 42 cr. ușoră dela 39 cr. până la 41 cr. — Marfa de România de Băkony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la — cr. transito dtu țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. Marfa sėrbescă grea dela 41 1/2—42 cr. transito, mijlociă grea dela 40—41 cr. transito, ușoră dela 3—40 cr. Porcu ingrășatū de unu anu dela — cr. până la — cr., ingrășatū cu cucuruzu dela — cr. până la — cr., ingrășatū cu ghindă dela — cr. până la — cr. Căntăriți la gară cu 4 1/2.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Ian. n 1890

Table with columns for 'Sėmițe', 'Călitatea per Hect.', 'Prețulu per 100 chilogr.', and 'dela până'. Lists various commodities like grain, oil, and sugar.

Bursa din București din 2 Ian.

Table with columns for 'Valori', '%', and 'șe CUMD'. Lists financial values and interest rates.

Cursulă pieței Brașov

Table with columns for 'Banconote romănesci', 'Argintă romănescă', etc., and their values.

Cursulă losurilor private din 7 Ian.

Table with columns for 'Basilica', 'Creditu', 'Clary 40 fl. m. c.', etc., and their respective values.

Cursulă la bursa de Viena

Table with columns for 'Renta de aură 4%', 'Renta de hărțiă 5%', 'Imprumutulă căiloră ferate ungare', etc.

Proprietarū: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorul responsabilu interimalu: Gregoriu Maiord.

Advertisement for 'Potentator' medicine. Text: 'Fórte importantă invențiune contra slăbi-ciniei (impotenză.) Pentru Bărbați! Cu Potentator c. r. pat. se vindecă bărbații imediatu și durabilu, fără urmăr, la casur unde nimic nu a ajutat, chiar cei slăbiți de mulți ani, séu cei caru a perdutu puterea (o cură esternă, plăcută, neiritabilă, garantată de nesupėrători) a se întrebuinta 10 minute pe đ. Atestate dela cei mai distinși profesori, recomandațiuni de către medici și mii de scrisori de mulțămire din partea celor cu s'au vindecatū radicalu, recomandă fără interesu întrebuintarea Potentatorului c. r. pat. Succesulă durabilu. Trimiterea cu poșta și pachetarea se face în modulă celă mai discretă. Conținutulă și proveniența secretă. DR. CARL ALTMANN, Viena. VII., Mariahilferstrasse No. 70.— Broșure se trimittă la cerere gratis și franco. 477.13—5

Advertisement for 'EMIL MAYER' watches. Text: 'Ceasornicu cu mecanism pentru deșteptatū, Anker, nóptea luminatōrū. Înălțimea de 8 centimetri, căsulă de metalu nikel. FABRICA DE CEASORNICE a lui EMIL MAYER Wien I., Bauernmarkt 12. Lista cu prețurile de fabrică pentru tóte cėsornicile de pãrete și de buzunarū gratis. 478.10—7

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das fabriks-Depôt **G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Farmacia la „goldenen Reichsapfel.“ **I. PSERHOFER** Viena, I. Singer-strasse 15.

Pilule pentru curățirea sângelui, vechiu cunoscutu medicamentu de casă ușor purgativu, mai înainte numite „*Pilule universale*“, merită cu totu dreptulu numirea din urmă, de ore-ce în realitate suntu multe bóle, la cari aceste pilule au doveditú efectulú în adevêrú escelentú.

De mai multe decenii suntu aceste pilule lăpíte pretutindenea, de multú medic prescrise și puține familii se vorú afla, la cari arú lipsi o mică proviziune din acestu medicamentu de casă escelentú.

Din aceste pilule costă: 1 cutiá cu 15 pilule 21 cr., 1 sulú cu 6 cutii 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursá 1 fl. 10 cr.

Trimitêndu-se prețulu înainte costá dinpreună cu espedarea francatá. 1 sulú cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — (Mai puținú de unú sulú nu se póte trimite.)

Se face rugarea de a cere pilulele pentru curățirea sângelui anume (espres) ale lui I. Pserhofer și de a observa la aceea, ca etichetele de pe capaculú fiá-cárei cutii se fie provêdute cu subsemnátura I. PSERHOFER, care se aflá și pe instructiune în colóre **roșiá**.

Balsamú în contra degeráturii de I. Pserhofer, 1 borcánelú 40 cr., cu trimiterea francatá 65 cr.

Suculú-Spitzwegerich, în contra catarului, rágușelei, tusei spasmodice etc. 1 sticlúță 50 cr.

Alifá americaná în contra durerilorú rheumatice, 1 fl. 20 cr.

Prafú în contra asudării piciorilorú, prețulu unei cutii 50 cr., cu trimiterea francatá 75 cr.

Balsamú în contra gușilorú, 1 sticlúță 40 cr., cu trimiterea francatá 65 cr.

Esență de viețá (Picáturilé de Praga), pentru stomachú stricatú, contra nemisturii etc. etc. 1 sticlúță 22 cr.

Minunatulú balsamú englezescú. 1 sticlá 50 cr., 1 sticlúță micá 12 cr.

Prafuri în contra tusei etc., (*Fiakerpulver*) 1 cutiá 35 cr., cu trimiterea francatá 60 cr.

Pomada-Tanochininú de I. Pserhofer, celú mai bunú mijlocú pentru creșterea părului. Un borcanú 2 fl.

Plastru-universalú, de profeserú *Steudel*, medicamentú de casá pentru râní, bube etc. 1 borcanú 50 cr., cu trimiterea francatá 75 cr.

Sare-universalá de curățeniá, escelentú contra tuturorú urmárilorú misturii stricate. 1 pachetú 1 fl.

Afará de preparatele aci numite se mai aflá tóte specialitátile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tóte diarele austriace, și la casá, când unele din aceste specii nu s'arú afla în depositú, se vorú procura la cerere cu promptitudine și câtú se póte de eftinú.

Trimiterea cu poșta se efectueázá grabnicú, fiindú prețulu trimisú înainte, comande mai mari se efectueázá și cu rambursá.

Trimitêndu-se prețulu înainte, (mai bine cu mandatú postalú) portul este mai eftinú, ca cu rambursá.

467,12—8

FOTOGRAFU!

Subsemnatulú am onóre a aduce la cunoscința cnor. publicú, cá m'—am instalatú în

STRADA CĂLDĂRARILOR No. 52 (fostú 506), unú

ATELIER FOTOGRAFIC

esecutândú cu precisiune și după celú mai nou sistemú, fotografii, dela formatulú celú mai micú, până la mărime naturalá, cu prețuri fórte moderate.

Rugândú pe onor. publicú a mé cerceta, semnezú cu tótá stima

HEINRICH ADLEFF,

fotografú.

491,2—2

RÉMI ZSIGMOND

HOTEL NAȚIONAL

Budapesta, váczí-utca 22.

Subsemnatulú imi permitú a recomanda hotelulú meu de I. rangú atențiunei stimațilorú călêtorí, cari cercetêșá Pesta.

Hotelulú meu e situatú la loculú celú mai frumosú alú orașului și odáile suntú aranjiate în modulú celú mai elegantú.

Prețulu odáilorú dela 80 cr. în susú.

La casulú unei șederi mai îndelungate oferú unú scádémêntú însemnatú.

Cu distinsá stimá

RÉMI ZSIGMOND

496,3—1

PUBLICAȚIUNE.

La oficiulú cărțilorú funduare reg. din locú, suburbiulú Scheiu, se va licita pe cale judecátoreșcá (esecuțiune) în 18 Februarie 1891 la 9 ore a. m. casa No. 10 (nou) din Strada Násipului, proprietatea Theresiei Niesner.

Prețulu strigárei este de 720 fl. și fiá-care licitantú are a depune înainte de a se începe licitarea ca Vadiu 72 fl. respectivului delegatú din partea judecátoriei. Realitatea se va adjudeca în ziua mai susú arátatá plus-oferentului și sub prețulu strigárei.

Condițiunile licitațiunei se pótu vedé la oficiulú cărțilorú funduare reg., precum și la subsemnatulú.

Iulius Iekel
advocatú.

FUNDATÁ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATÁ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVU, PIAȚA MARE No. 22.

Acestú stabilimentú este provêdutú cu cele mai noué mijlóce tehnice și asortatú cu totú felulú de caractere de litere din cele mai moderne, este pusú în pozițiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețá, precum:

CĂRȚI DE SCIINȚÁ,
LITERATURÁ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AURÚ, ARGINTÚ ȘI COLORÍ.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TÓTE SPECIILE DE SERVICIURI.

TARIFE COMERCIALE,

INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE VISITÁ
DIFERITE FORMATE.

BILETE DE LOGODNÁ ȘI DE NUNȚÁ
DUPÁ DORINȚÁ ȘI ÎN COLORÍ.

BILETE DE INMORMÊNTÁRI.

Comandele eventuale se primescú în biuroulú tipografiei, Brașovú, piața mare Nr. 22, etagiulú I, cátrá stradá. Comandele din afará rugámú a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovú.